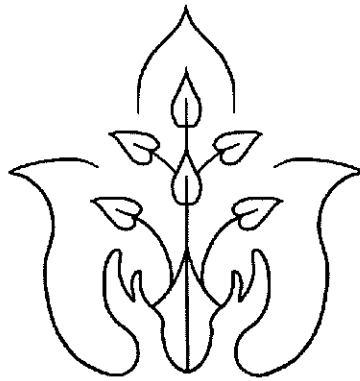

Gödöllői Óvoda
2100 Gödöllő, Szent János u. 8.
Telefon: 06-28/430-243
OM azonosító: 032706
email: godolloiovoda@gmail.com

**G Ö D Ö L L Ő I
Ó V O D A**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2022

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Alapító okirat

2011 évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

229/2012.(VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

138/1992.(X.8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben

1997. évi XXXI. tv. A Gyermekvédelemről és gyermekjóléti igazgatásáról

363/2012. (XII. 17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadás

Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el: 1. § Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

A Gödöllői Óvoda Pedagógiai Programja a közoktatási törvény módosításának megfelelően készült.

1 BEVEZETŐ

A Gödöllői Óvoda Pedagógiai Programja az Óvodai Nevelés Alapprogramjára épül. A kisgyermek teljes személyiségét átfogó neveléséhez kínál méltó, tartalmas elfoglaltságokat, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Egyben jó alapot ad az iskoláskor építkezéséhez, közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedését.

Ajánljuk programunkat:

- **minden gyereknek**, mert a játék és a mese, a rajzolás, festés, barkácsolás, éneklés, mondókázás, a mozgásos játékok, méricskélés, számlálgatás, ismerkedés a tér és idő lehetőségeivel az életkorához és a fejlődéséhez szükséges képességeket működteti
- **a szülőknek**, mert biztosítjuk, hogy gyermekeik meleg, szeretetteljes légkörben, hozzáértő kultúrált felnőttek társaságában cseperedhetnek fel a játék és a mese bűvöletében
- azoknak a **kolléganőknek**, akik tudnak élni a nevelés szabadságával, értik a játék érzéki és szimbolikus jelrendszerét, valódi kapcsolatot tudnak kialakítani a kisgyermekkel, jóindulatú sugárzás árad személyükből. **Attitűdünk** a nyugodt, vidám, kiegyensúlyozott, ösztönző, partneri, együttműködő, kooperatív, a játékban megengedő, felkínáló, a szabályokban barátságosan, következetesen határozott, alkalmazkodó, odafigyelő, türelmes, könnyed, humoros egyéniség.

2 AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLJA

2.1 ALAPELVEK

A kisgyermekkort és annak minden megnyilvánulását az önértékén kezeljük, tiszteljük és becsüljük. Felfogásunkban a gyermekkor a legtágabb értelemben vett tanulásnak és az életfontosságú beállítódások kialakulásának kora.

Döntéseinket mindenek felett a **gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, az esélyegyenlőség figyelembevételével, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésével, a gyermek szükséglete, testi- lelki jóléte érdekében** hozzuk meg.

Fontosnak tarjuk, hogy **biztonságban és szeretetkapcsolatban**, megbecsülést adó óvodai környezetben éljen minden kisgyermek, elfogadó, és gondoskodó felnőttek társaságában.

Nevelésünk **mottója:**

*„Én azt hiszem, gyereket csak úgy lehet nevelni, ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi.”
(Szabó Magda)*

2.2 CÉLOK

Az adott életkorhoz illő testi- lelki- szellemi harmónia megteremtése. A teljes személyiség fejlesztése az egyéni jellemzők figyelembevételével - **különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása is** - a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

Környezetében jól eligazodó, annak értékeire vigyázó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek nevelése.

A sajátos nevelési igényű gyerekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása, a **hátrányok kiegyenlítése**.

3 GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

3.1 GYERMEKKÉP

Programunk alapján az életre nevelünk, és azon belül segítjük, hogy a gyerekek egy jól megélt, **teljes és igazi kisgyermekkor** után kezdjék el az iskolai tanulást.

Az óvodáskor a csírázó képességek kora, tartalékfelhalmozás.

Az **érés, fejlődés, fejlesztés** összefüggéseire figyelünk. Az érés olyan belső történés, amihez idő szükséges. A fejlődés olyan folyamat, amely nem egyenletesen halad előre, hanem lassú felhalmozódások, átmenetek, átbillenések, pihenések váltják egymást.

A különböző területek fejlődési tempója eltérő, nagy egyéni különbségek léteznek.

A fejlődést meghatározzák az öröklött tulajdonságok, a szociális környezet és a környezeti hatások. Minden gyermeket személyiségének, képességeinek megfelelő egyéni bánásmódban és fejlesztésben részesítünk, biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, **hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, meglévő hátrányaik csökkenjenek Semmiféle előítélet kibontakozásának nem adunk helyet.** Fejlesztési eljárásaink indirekt jellegűek.

3.2 ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk a családi nevelés kiegészítője az óvodába lépéstől az iskolába lépésig. Személyi és tárgyi környezete biztosítja a gyermek nevelésének és fejlődésének **optimális feltételeit**.

Olyan **életmódszervezést** biztosítunk a 3- 7 (8) éves gyermekeknek, amely természetes és derűssé, ésszerűvé teszi az egész napos óvodai együttlétet. Óvjuk, védjük, elfogadjuk, feltétel nélkül szeretjük. Valódi kapcsolatteremtésre törekszünk. A körülöttünk játszó gyermek szándékaira, fantáziaképeire, társas kapcsolataira figyelünk.

Feladatunk, hogy a nevelési folyamat tempóját, ritmusát szabályozzuk, egyénhez igazítjuk.

Támogatunk minden önálló törekvést, ami jó a gyermeknek és a körülötte lévőknek.

Teljes odafordulással összehangolódunk a gyermekkel, bizalomkapcsolatban élünk.

Együttérzésünkől gyökeredzik a törődés, gondoskodás. Minden felnőtt érintkezési stílusát a tapintat, a finomra hangoltság jellemzi.

3.3 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvoda alkalmazotti közössége: csoportonként 2 fő szakképzett óvodapedagógus, 1 fő pedagógiai munkát segítő dajka, 3 csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens dolgozik. Segítségükre vannak az óvodatitkárok, az udvaros- karbantartók. A vezetőség tagjai: óvodavezető, tagóvoda vezetők, munkaközösség vezető. Az alkalmazási feltételeknek megfelel az munkatársak képzettsége.

A logopédiai és dyslexia prevenciós ellátást a PMSZP Gödöllői Tagintézményének munkatársa látja el. A Gödöllői Óvoda alkalmazásában áll és a tagóvodáknak segítséget nyújt 1 fő szülő-csecsemő/kisgyermek konzulens, mentálhigiéniai prevenció specialista, fejlesztőpedagógus, aki szakmai szempontból gyakorlatorientált tanácsokkal látja el az óvodapedagógusokat és a szülőket egyaránt.

Célunk

- A mesterségbeli tudás folyamatos megújítása, kiegészítése és a szervezeti feladatokhoz szükséges ismeretek megszerzése.

ÓVÓNŐKÉP

Az alábbiakat tartjuk fontosnak:

- **nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll**
- műveltségünk, igény szintünk, „mindennapi járás-keelésünk” tesz bennünket alkalmassá a feladatok elvégzésére
- mélységesen érdeklődünk minden gyermek iránt, jólétükért felelősséget érzünk
- sohasem kapkodunk, mindennek megadjuk a módját
- halkán, természetes módon beszélünk jó ritmusban
- szituációérzékenység jellemez bennünket
- türelmes, kiváró, biztató, támogató, előhívó magatartás jellemez bennünket
- kellő önbizalommal rendelkezünk
- képesek vagyunk az önkontrollra, önkorrekcióna
- tudjuk magunkat motivált helyzetbe hozni
- partner kapcsolatainkban eredményesek, hatékonyak vagyunk
- elkötelezettek vagyunk értékeink iránt, következetesek a megvalósításban és képviselőként
- a mesterségbeli tudásunk biztosságot ad, nyitottak és rugalmasak vagyunk
- alkotó, értelmiségi szerepként értelmezzük munkánkat

PEDAGÓGIAI MUNKÁT SEGÍTŐK

Óvodánkban a **dajka nénik** ismerik a csoportba járó gyerekek és a csoport szokásait. Puhán nyúlnak a gyermekhez. Gyors a kezük, de nem kapkodnak. Kedvesek, halk szavúak. Elfogadják a játékkal járó rendetlenséget. Segítenek a gyermek szükségleteinek kielégítésében. Rendet, tisztaságot tartanak. Dajkálnak. Társai az óvónőknek. Megosztják a munkát egymás között.

Pedagógiai asszisztensek a gyermekcsoportok mindennapjainak segítői. Az SNI és BTM gyermekeket egyéni fejlesztésre kísérik. Segítik a beilleszkedésüket a gyermekcsoportokba. Az egyéni bánásmódot igénylők elfogadtatásában jelentős a szerepük. A kiscsoportos fejlesztések (logopédiai foglalkozás, mozgásfejlesztés, gyógytorna) és nevelési időn kívüli gyermekprogramok előkészítése, szervezése is a feladatuk, melyet kiváló empátiával látnak el.

Az **udvaros- karbantartó** feladata, hogy tiszta és gondozott legyen az udvar. Az épületekben elvégzi a kisebb karbantartási feladatokat. Részt vesz az óvodai teendőkben. Megértéssel, szeretettel fordul a gyerekek felé.

Az **óvodatitkárok** az óvoda működésének adminisztrációs feladatait látja el. A tanügyigazgatási dokumentáció naprakész kezelése, informatikai felület működtetése, óvodai adatbázis karbantartása a belső és külső partnereinkkel való szoros és következetes együttműködést igényel.

Az **óvoda és a tagóvodák vezetői** a közös ügy képviselői, a feltételek megteremtői, partnerek. Ismerik munkatársai adottságait, elősegítik fejlődésüket. A közösen kidolgozott és elfogadott szempontok és rend szerint segítik, ellenőrzik és értékelik a munkát. Alkalmazzák az ösztönzés differenciált formáit. Mindezt segítő, támogató attitűddel teszik.

ALKALMAZOTTI KÖZÖSSÉG, NEVELŐTESTÜLET, ÓVÓPÁROK

Legfontosabb feladatunk a kisgyermek nevelése, a gyermeknek és a további partnereknek való megfelelés. Ez határozza meg az együttműködés szempontjait. Azonos nevelési elveket vallunk, összehangolódunk, segítjük egymást. A közös ügyekben elkötelezettek vagyunk. Teljesítőképességre figyelő munkamegosztást alakítunk ki. Hatékonyan és eredményesen működtetjük a kommunikációs rendszerünket a tagóvodákban. Ennek pontos rendjét az óvodai szabályzatok tartalmazzák. Közösen, egyértelműen határozzuk meg az elvárásokat és a teljes megvalósításra törekszünk. Az ellenőrzési, értékelési rendszerünk ezen elvárásokra épül.

A párokat /lehetőleg állandó/ egymással jó emberi kapcsolatban lévő, segítőkész, egymást kiegészítő óvodapedagógusok alkotja. Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok és dajka elfogadó, együttműködő kapcsolatát alakítjuk ki. Az eredményességet rendszeres megbeszélésekkel segítjük.

4 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

4.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az óvodás gyermek felkészítése az egészséges életmódra meghatározó, hiszen ebben az életkorban megszerzett ismeretek, készségek és szokások befolyásolják a későbbi életvitelt. **A testi szükségletnek civilizált kielégítését** mindenekelőtt valónak tartjuk. Ezeket késleltetni, túlszabályozni nem lehet. A kisgyermek komfortérzete és önállósága fontos számunkra. Ehhez biztosít keretet a rugalmas napirendünk: **van idő a tevékenységekre, nem kapkodunk.**

Az egészség alapvető, **mással nem helyettesíthető érték**, amely a mindennapi élet fontos erőforrása, valamint a személyes, a családi és a társadalmi élet kiteljesülésének alapja.

Feladataink meghatározásakor a holisztikus szemléletből indultunk ki: **egységében kezeljük a gyermeket** a környezetével, annak hatásrendszerével. Óvodánkban az egészséges életmódra nevelés áthatja az óvodai élet valamennyi mozzanatát. Az egészséges életmód alakításánál kiemelkedően fontos a pedagógiai munkát segítők segítsége.

Célunk

- A pszichoszomatikus fejlődésük biztosítása mind az életkori, mind az egyéni testi és lelki szükségletek, mozgásigényük kielégítése, **a testi fejlődés elősegítése.**

- Jó szokások kialakítása az egészséges életmód, étkezés, személyi higiénia, környezethigiénia, a pihenés, a betegségmegelőzés, környezettudatos magatartás **megalapozása**. A gondozás, nevelés során az egészségmegőrzés szokásainak, az egészség, mint fontos érték szemléletének kialakítása.
- Az egészségfejlesztő tevékenység során az egészségi állapot **pozitív irányú változása**. A stresszmentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével
 - szilárd szokásrendszer alakítása,
 - egészséges életvitel iránti igény felkeltése,
 - önálló életvezetés megalapozása,
 - környezeti ártalmak kivédése.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése
- bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

4.1.1 Egészséges táplálkozás

Célunk

- A gyerekek egészséges táplálkozási szokásainak és kultúrált étkezési szokásainak alakítása.
- Az ételallergia, vagy az ételintoleranciával érintett gyermekek étkezési feltételeinek biztosítása.

Feladataink:

- az óvodai és az otthoni táplálkozási szokások összehangolására törekszünk
- legalább egy-egy órát biztosítunk a tízórai és az uzsonna folyamatosságának megvalósításáért
- az ebéd időtartamára legalább fél órát szánunk
- a speciális étkezés lehetőségét biztosítjuk az intézményben,
- megteremtjük az önkiszolgálás feltételeit, segítjük a megvalósítást
- étkezésnél a kisebbeknek villát, a nagyobbaknak kést is adunk és gyakoroljuk annak használatát
- lehetőséget adunk az étel mennyiségének önálló megválasztására, biztatjuk az étel elfogadására a kevésbé jó étvágyúakat
- úgy tartjuk, hogy az étkezés kellemes együttlét, ezért beszélgethetünk
- az egészséges táplálkozási szokások alakítása érdekében a gyermekekkel az otthonról hozott gyümölcsökből, zöldségekből rendszeresen fogyasztunk
- a közös ételkészítés jó hangulatot teremt, sikerélményt nyújt, motivál az elkészített ételek elfogyasztására pl. gyümölcssaláta, aszalás, befőtt készítés
- az étkezések előkészületeiben és lebonyolításában a gyermekek – fejlettségüknek megfelelően – részt vesznek a higiénés szokások betartása mellett.
- különös gondot fordítunk az étvágytalan, „válogatós” gyermekek étkezési szokásainak alakítására

- a gyermekek igényei szerint biztosítunk folyadékot

Sikerkritériumok:

- étkezési kultúrája kialakult
- biztonsággal használja az evőeszközöket
- önállóan szed az ételből
- nyugodtan, jó hangulatban étkezik.

4.1.2 Mindennapos testmozgás

Életmódszervezésünk, környezetünk kiváló lehetőséget biztosít a szabad, örömteli mozgásra, a természetes mozgáskedv megőrzésére. Rendszeres mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is. Kisgyermekkorban az egészséges növekedésnek és a fejlődésnek egyik feltétele a **szabad mozgás**.

A mozgásszükséglet kielégítése, a kondicionálás, a testi képességek fejlesztése kiegészül a napfény, a víz és a levegő edző és egészségmegőrző hatásával. A rendszeres mozgás segíti az állóképesség, kondicionális képességek, egyensúly, mozgáskoordináció alakulását, prevenció hatású, javítja a testtartást, fejleszti a téri tájékozódást, testsémát.

Célunk

- A gyermekek testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, a testi képességek fejlődésének elősegítése.
- Olyan kondicionális képességek megszerzése, mely az egészséges növekedéshez, optimális fejlődéshez szükséges.

Feladataink:

- teret adunk annak, hogy gyerek önállóan fedezze fel, kísérletezze ki, gyakorolja, használja mindazt az újabb és régebbi, általa használt mozgásformát, ami fejlődése, aktivitása folyamán felmerül
- mozogni mindig lehet: bent inkább kismozgások, kint a nagymozgások lehetőségét teremtjük meg
- lehetővé tesszük, sőt tiszteletben tartjuk a gyerek önálló mozgás kezdeményezését
- a csoportszobában a gyerekek saját igényei szerint szervezhető mozgás, különböző szerek használatával: alagút, forgócsésze, trambulín, gördeszka, stb.
- a megfelelő hely kialakításával lehetőséget nyújtunk a biztonságos mozgás megszervezésére, a meglévő sporteszközök megismerésére, önálló használatára.
- **naponta a szabadlevegőn tartózkodunk**, nem megyünk ki mínusz 10 C° alatt,
- közeli sétákkal kezdünk, hosszabb túrákkal folytatjuk, kirándulunk, fokozatosan növelve az időtartamot, távot, változó domborzati viszonyokat figyelembe véve
- tisztaságot, rendet tartunk szűkebb és tágabb környezetünkben, túráinkon, kirándulásainkon
- levegőre megfelelő ruházatban visszük a gyermekeket, hogy a szabad mozgásban ne akadályozza
- kánikula esetén a levegőzés ideje a reggeli érkezés óráira módosul, a nagy melegben a csoportszobákban tartózkodunk, melyek jól árnyékolhatóak.
- a nyári időszakban fokozottan figyelünk a megfelelő védekezésre a nap káros sugarai ellen
- a bőr védelmére naptejet használunk.

Sikerkritériumok:

- sokat mozog, ügyesedik, erősödik
- fizikálisan egészséges,
- szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban
- képes harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben
- örömként él meg a közös (játékos, sportos) mozgást
- nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése összerendezett
- ismeri és biztonságosan használja a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.

4.1.3 Személyi higiéné

A gyerekek maguk is aktív résztvevői, befolyásolói a gondozásnak, amely biztonságérzetük alakulását szolgálja. Az egyéni érési különbségek miatt a saját testükkel kapcsolatos tennivalók elvégzése, az önkiszolgálás, munkajellegű tevékenységek bármely formájának gyakorlása csak fokozatosan várható el, egyénileg eltérő tempóban alakul ki.

Célunk

- A gyermekek_önmagukkal kapcsolatos gondozási feladatainak önálló végrehajtása, a **tisztaság igényének kialakulása.**

Feladataink:

- a családból hozott, arra alkalmas szokásokat továbbfejlesztjük, beépítjük óvodai életünkbe
- a gyermekek egyéni fejlődési mutatói szerint törekszünk a differenciált segítségnyújtásra a testápolással és személyi higiénéjára neveléssel kapcsolatos szokások elsajátításában.
- biztosítjuk a gyermekek szükségleteihez igazított egészséges, balesetmentes, kényelmes, praktikus környezetet.
- a gyermeköltözőben és mosdóban a felnőtt biztonságot nyújtó jelenlétével elősegítjük az önkiszolgálást, önállóságot
- a testápolási teendők gyakorlásakor türelemmel vesszük tudomásul, hogy a gyermekek higiénés tevékenységeik közben alakulnak készségeik
- személyes használatú eszközökről a családok gondoskodnak, segítjük azok rendbentartását
- rendszeres kézmosásra szoktatjuk a gyerekeket étkezés előtt és után, kezet szennyező tevékenység és WC- használat után, gyakoroljuk a körömkefe használatát
- biztosítjuk a fogmosás lehetőségét étkezés után, a fésű használatát szükség szerint
- felhívjuk a gyermekek figyelmét a zsebkendő használatára, akinél szükséges segítjük
- WC-re menni mindig lehet, az egyéni sajátosságok figyelembevételével segítjük az önállóság kialakulását, az intimitást
- a nagyobbakat biztatjuk az önálló öltözködésre, a kisebbeket segítjük az önállósodás folyamatában az egyéni ügyességekre tekintettel

4.1.4 Környezet-higiénéjára való nevelés

Célunk

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat kialakítása, a környezettudatos magatartást megalapozása.

Feladataink:

- a csoportszobák takarításába, a rendrakásba, a játékszerek összegyűjtésébe a gyermekek is bekapcsolódhatnak
- a belső tér hőmérsékletét a megfelelő szellőztetéssel és párologtatással szabályozzuk
- eszközeink higiéniájának biztosítására a gyermekekkel közösen figyelünk
- nagy gondot fordítunk arra, hogy udvaraink, homokozóink tiszták, hulladékmentesek legyenek, s balesetveszélyt ne rejtessenek magukban
- ivóvizet udvaron és teremben folyamatosan biztosítunk
- takarékosan bánunk a vízzel
- szelektíven gyűjtjük műanyag és papírhulladékot, komposztálunk
- közös egészségmegőrző programokat szervezünk a családokkal

Sikerkritériumok

- szokássá válik a rendszeres, gondos tisztálkodás
- alaposan mos fogat, leöblíti a poharát, fogkefét
- szükség szerint használja a zsebkendőt, fésűt, szalvétát
- segítség nélkül használja a WC-t
- önállóan öltözködik
- rendben tartja a személyes tárgyait az öltözőben
- vigyáz közvetlen és tágabb környezete rendjére

4.1.5 Testi és lelki egészség fejlesztése

Célunk

- Az **érzelmi biztonság megteremtése**. Az egymásra való figyelés, a kivárás, a kompromisszumkészség kialakulása, egymás tevékenységének, játékának tiszteletben tartása.
- A kiegyensúlyozott óvodai élet és a nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése, a zavaró ingerek teljes kiküszöbölése.

Feladataink:

- törekszünk az autonóm, játékközpontú életmód és a természetes kommunikációs háló kialakítására
- a kontaktusokban az óvónő az egyénnel érintkezve nyugodt, lassú differenciáltan odafigyelő marad
- törekszünk a személyes kontaktusok, **kényszermentes együttműködés**, és ezekhez módszertanilag kapcsolódó kulturális értékek, sokféle kommunikációs helyzet, kapcsolatépítő technikák alkalmazására
- **mintát nyújtunk** a kapcsolatokhoz, az elmélyült cselekvés kialakulásához,
- a gyermekek egészségének megőrzése érdekében érkezéskor tájékozódunk a gyermekek gondozottságáról, pszicho-szomatikus állapotáról,
- az óvoda épületén kívül zajló tevékenységeket a gyermekek biztonsága érdekében kiemelten kezeljük.
- érzelmileg is biztonságos légkört teremtünk, melyben a gyermekek úgy érzik, hogy a felnőtt ott van a háttérben, bármikor segítségért fordulhat hozzá.

- biztosítjuk, hogy igény szerint hosszabb-rövidebb időre kisajátíthassanak egy-egy kuckót, galériát, ahová elbújhatnak, egyedül lehetnek
- megteremtjük a nyugodt pihenés feltételeit: árnyékolunk, már készülődés alatt csöndesen beszélgetünk, szimbólumokkal ráhangolódunk, mesélünk, dúdolgatunk
- elfogadjuk, megértjük, ha kedvelt játéka, személyes tárgya napról napra elkíséri őt, ha nem sért másokat, ha nem veszélyes.
- a korán óvodába érkező gyerek lepihenhet egy nyugodt helyen
- a nagyobb alvásiigényűek szükség szerint, a napi ritmus figyelembevételével tovább pihenhetnek
- a kevesebb alvásiigényű gyerekek számára legalább egy óra nyugodt pihenés után csöndes tevékenységet igyekszünk biztosítani
- gyermekek érzelmi megnyugvását nem csak altatódalokkal, mesékkel segítjük elő, hanem a nyugodt pihenéshez szükséges eszközökkel is.
- lehetőség szerint folyamatos felkeléssel igazodunk a gyermekek változó alvásiigényéhez
- műszakváltás során váltótársunkat tájékoztatjuk a gyermekekkel kapcsolatos lényeges történésekről.
- az óvodában megbetegedett gyermekek szülőjét értesítjük
- a nap végeztével - igény szerint - röviden tájékoztatjuk a szülőt a gyermekével kapcsolatos napi eseményekről.

Sikerkritériumok

- tud társától segítséget kérni és elfogadni
- nem zavarják egymást, segít társainak
- megtanulja a konfliktusok többféle megoldását, egymás másságának megértését, értékeinek megbecsülését, gyengeségeik elfogadását, személyes képességeik megmutatását
- figyelnek saját játékeszközöikre a kialakult szokások alkalmazásával

4.1.6 Bántalmazás, erőszak megelőzése

Célunk

- A gyermek egészségi állapotának, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésének védelme

Feladataink:

- **jelzünk**, amennyiben a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítésében, védelmében, felügyeletében bármelyik területen elhanyagoltságot tapasztalunk: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás, nem biztonságos körülmények, amelyek veszélyt jelenthetnek,
- együttműködünk a családdal, az egészségügyi, valamint a prevenciós és korrekciós nevelési feladatokat ellátó szakemberekkel.

Sikerkritériumok:

- hatékony kapcsolat alakul ki a megfelelő szakemberekkel.
- pedagógiai eszközök segítségével a gyermek fejlődését veszélyeztető körülményeket feltárjuk, preventív intézkedésekkel hozzájárulunk a megelőzéshez.

4.1.7 Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Célunk

- Az egészség és a testi épség védelmén túl a balesetek megelőzése
- A balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítása

Feladataink:

- a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeljük, szükség esetén kezdeményezzük javítását, cseréjét
- felhívjuk a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira,
- baleset esetén a gyermeket ellátjuk, szükség esetén orvosi ellátásról gondoskodunk és értesítjük a szülőt.
- a védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük.

Sikerkritériumok

- megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy milyen veszélyforrásokat hordoz
- tevékenységekkel együtt járó veszélyforrásokat megismeri,
- elsajátítja az elvárható magatartásformákat.

5 AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA

A kisgyermek „én” tudatának, személyiségének alakulásában fontos időszak az óvodáskor. Az óvodai évek alatt megismeri „én”-jét, különválasztja magát a környezetétől. Ebben az időszakban ismeri meg a másik embert, mindent, ami más, mint ő. Kitapasztalja, mi a jó és mi a rossz, mi az igaz, és mi a hamis. Tanulja az életet, amelynek az óvoda egy sajátos színtere.

A gyerekek figyelnek egymásra, a játszás, nem-játszás közben is tanulnak egymástól.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógusok, az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése **modellértékű szerepet** tölt be.

A gyerek **alapvető szükséglete a biztonság** folyamatos megtapasztalása.

A **szocializáció** szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása. A szocializáció folyamatában történik a gyermek erkölcsi tulajdonságainak - az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratának, önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, szokás- és normarendszerének megalapozása.

A gyermekeknek lehetőségük van a társaikkal közös tevékenységeik alkalmával tapasztalatot szerezni az eredményes, kölcsönösen elfogadható kommunikáció formáiról, kimunkálni saját hiteles és célravezető kommunikációs formáikat.

Fontosnak tartjuk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő, nehezebben beilleszkedő, lassabban fejlődő és a kiemelkedő képességű gyerekek egyaránt megtalálják helyüket csoportjainkban. Nyugodt, tartalmas környezetet biztosítunk, melyben minden gyerek kíváncsi és érdeklődő.

Célunk

- A társas együttélési szokások alakítása. Természeti, tárgyi környezet megismertetése, kötődés elősegítése.
- A **gyermek „én”** érzésének erősítése. Érzelmi és akarat tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) fejlesztése, az egyéni fejlettségének megfelelő, reális toleranciára való nevelés.
- Önállóság, a nyugodt, elmélyült cselekvés örömeinek megélése, a kudarcok megismerése és annak megküzdése, a konfliktusok megoldásának elsajátítása, az egymástól való tanulás értékének felismerése
- A **különbségek elfogadására**, egymás nemére, eredetére, hitére, kultúrájára, szociális helyzetére, adottságaira, képességeinek elfogadására nevelés
- A **hátrányok kiegyenlítése**
- A hazaszeretet, a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.
- A családok fokozatos szocializációja az intézménnyel való együttműködésre.

Feladataink:

- érzelmi biztonságot, derűt, otthonosságot, a szeretettel léghőrt, az állandó értékrendet teremtünk
- finom, differenciált eszközökkel közvetítjük a gyerek számára, hogy „fontos vagy nekem”, „most rád figyelek”, „tőled is ezt várom”
- autonóm, játékközpontú életmód és a természetes kommunikációs háló kialakítására törekszünk a személyes kontaktusok, kényszermentes együttműködés, és ezekhez módszertanilag kapcsolódó kulturális értékek, sokféle kommunikációs helyzet, kapcsolatépítő technikák alkalmazásával
- az egymásra való figyelésben a türelem, az elmélyültség és a kivárási váltakozik, beépítjük a nevelésbe
- közös élményekre épülő közös tevékenységeket szervezünk
- felismerjük és kielégítjük a gyermek érzelmi szükségleteit
- utat adunk az egészséges önmegvalósítási törekvéseknek,
- az egyes gyermeket, tevékenységét, kapcsolatait figyelemmel kísérjük, ha szüksége van rá, segítjük.
- bátorítjuk a kezdeményezéseiket, próbálkozásait, tévedhetnek, kijavíthatják, önállóan véleményt alkothatnak, dönthetnek.
- meghallgatjuk őket, mert fontos, amit mondanak, kérdéseikre válaszolunk, beszélgetünk.
- az egyes gyermeket, tevékenységét, kapcsolatait folyamatosan figyelemmel kísérjük, rögzítjük, a továbbhaladást átgondoljuk, szükség esetén tervezzük.
- eszközként használjuk a finom jelzéseket, a gyengéd mozdulatokat, hanglejtést, a változatos nyelvi fordulatokat, a humort vagy éppen a határozott elvárást
- néha csak kérdezzük, alkut kötünk, néha megfogalmazzuk érthetően mit, miért csinálunk
- a gyerekek játékterületét, kezdeményezését vagy éppen mozdulatait személyes kontaktusban segítjük, kiegészítjük
- a szituációk, és a kapcsolatok nyitottságát szolgáljuk a kommunikációban megnyilvánuló alkuval, csere vagy kompromisszum felajánlásával a felnőttek és/vagy a gyerekek között

- a személyes együttműködés és az önálló aktivitás egyensúlyára törekszünk
- az együttműködés értékét tanítjuk: az egymásnak átadható tudást, az együttes cselekvést, egymás személyiségének elismerését.
- megismertetjük a közeli és távolabbi környezetünk természeti és tárgyi jelenségeivel és segítjük a pozitív viszonyulás kialakulását a nemzeti értékeink iránt
- a gyerekekről szóló ismereteinket megosztjuk a szülőkkel, a teendőket megbeszéljük.

Sikerkritériumok:

- örömmel jön óvodába, jól érzi itt magát.
- figyel, aktív, önállóan tájékozódik környezetében.
- ki tudja fejezni igényét, örömét, bánatát, fáradtságát.
- kérdez a felnőttől, tud róla, hol és hogyan kaphat segítséget.
- mer és akar újra és újra hozzáfogni egy feladathoz. Nem veszíti el a kedvét, ha valamit ki kell javítania.
- megtanulta, hogy hibázni szabad. A hibázás a tanulás útja.
- képes önállóan döntéseket hozni, van véleménye.
- leleményesen oldja meg a helyzeteket, legyőzi az akadályokat
- megtanulta a konfliktusok többféle megoldását, egymás másságának megértését, értékeinek megbecsülését, gyengeségeik elfogadását, személyes képességeik megmutatását.
- korához illő fegyelmezetttség jellemzi.
- udvariassági formák betartásával kommunikál.
- képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre.
- kapcsolatot teremt felnőttel, társakkal. Átéli a csoporthoz tartozás érzését, örömét.
- tud szabályokhoz alkalmazkodni, összhangba hozni saját igényét a másokéval.
- kialakul benne a jóindulat, segíti társait, elfogadja a különbözőséget.
- ismeri környezete legfontosabb természeti és épített jellegzetességeit.

5.1 AZ ÉRTÉKELÉS ÉS JUTALMAZÁS

Alapelvek

Az értékelés fontos közösségalkotó tényező. Az óvodában a meglévőre koncentrált figyelem, segítők, elfogadó támogatások, kis lépésekben történő elmozdulások a fontosak.

A pedagógusok mintát nyújtanak, felajánlanak a szociális kapcsolatban megoldási lehetőségeket, pl. alku, csere, kompromisszum.

Ezzel erősíthetők leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásai, és ezzel alakíthatók ki a pozitív motivációk. Elsődleges cél a belülről fakadó igény kialakítása a gyerekekben.

A gyermekek jutalmazása: Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt, megtisztelő feladatadás. Tárgyi jutalmazás nem alkalmazható.

A fegyelmező intézkedések: Az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, átirányítás, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben tevékenység megállítás. Mindig a pillanatnyilag adott magatartást ítéljük el és nem a gyermeket.

5.2 BEFOGADÁS

Elsődleges a gyermekek szükségleteinek kielégítése, ennek rendeljük alá munkamegosztás szerint napi egyéb teendőinket.

Megértjük, hogy az óvodába lépő gyermeknek hihetetlen sok új helyzettel kell szembenéznie, mielőtt játszó óvodássá válna. Kénytelen figyelni új környezetére, saját testére, szomszóságára, saját ruhájára, fáradságára. Ha „csak” az óvodapedagógusokra és a gyerekekre figyel, akkor is végtelen sok élményt él át.

Célunk

- A gyerekek óvodába kerülésekor a befogadás optimális helyzetének megteremtése a gyerekek és a szülők számára.

Feladataink:

- betekintést biztosítunk életünkbe az óvodai beiratkozás alkalmával
- óvodába lépés előtt, előre egyeztetett időpontban, igény esetén felkeressük a családokat otthonukban (megismerő családlátogatás).
- a bölcsődével kölcsönös látogatásokat teszünk.
- lehetőséget adunk arra, hogy a szülő is részese legyen a befogadási folyamatnak.
- az óvodai életbe már beilleszkedett gyermekeket érzelmileg is előkészítjük az újak fogadására. A csoport mindkét óvodapedagógusa és a pedagógiai munkát segítők is aktív részesei, segítők a folyamatnak.
- az első közös szülői összejövetelen az óvodavezető tájékoztatást tart az óvoda programjáról, életéről, a befogadról, a szülő befogadás fontosságáról
- egyeztetünk az új szülőkkel a fokozatos befogadról. Lehetőség szerint 1-2-3 gyereket fogadunk egy héten, hogy az új gyermeknek lehetősége legyen az óvodai felnőttekkel való személyes kapcsolat kialakítására
- lehetőséget biztosítunk, hogy a szülő kezdetben gyermekével együtt bejöjjön a csoportba, csendesen figyeljen, törekedjen a háttérben maradni
- a folyamatot a gyerekekre figyelve irányítjuk
- a megnyugtatósnál a finom módszereket részesítjük előnyben
- a szülőket „Anamnézis lap” kitöltésére kérjük a gyermek megismerése érdekében. Az azon szereplő apró részletek ismeretében az óvodapedagógusok jobban tudják támogatni a gyermek befogadását.

Sikerkritériumok:

- a gyermek szívesen jön óvodába.
- a szülőtől való reggeli elválás egyre inkább zökkenőmentes.
- megbízik az óvodai felnőttekben. Bátran fordul hozzájuk, ha segítségre, vigasztalásra vágyik.
- érzelmi biztonsága fokozatosan kialakul az új környezetben.
- az óvodai élet napirendjét, szokás- és szabályrendszerét fokozatosan megismeri és betartja.

6 AZ ANYANYELVI NEVELÉS, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az **anyanyelvi nevelés** szerves része az óvodai élet minden mozzanatának. Beépül a gyerekek tevékenységeibe, megnyilvánulásaiba, a társaikkal és az óvónőkkel való kapcsolataikba. Az óvodában az anyanyelvi nevelés alapja a szeretetteljes, szóbeli közlést **kiváltó légkör**, amelyben a beszéd és a gondolkodás a mozgással koncentrációt alkot.

A **sajátélményű** anyanyelvi nevelést tartjuk fontosnak. Azt valljuk, hogy az anyanyelv az az aranypánt, mely a személyiséget belül és kívül, a természeti és az emberi környezettel egybekapcsolja. Minden tevékenységi formában megjelenik, kiemelten a játékban, mesében, mondókában, verselésben.

Az **értelmi fejlesztés és nevelés** az óvodai életünk **minden tevékenységi formáját** magába foglalja: rajzolás, festés, barkácsolás, az éneklés és mondókázás, a mozgásos játékok, a méricskélés, számlálgatás, ismerkedés a tér és idő lehetőségeivel, az elbűvölő irodalmi alkotások hallgatásával. Játsszunk, a kisgyermek életkorához illő egyéni érdeklődését, kíváncsiságát kielégítő tevékenységet kínálunk, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építünk.

Fejlődéslélektani sajátosságként kezeljük a mágikus gondolkodás, a naiv világkép megnyilvánulásának formáit. A kisgyermek gondolkodása nem a felnőtt szokványos útjait járja be. Gondolkodása eleven, eredeti, érzéssel átitatott, tapasztalás jellegű. Ezekhez igazítjuk a tapasztalatszerzés formáit, tevékenységben kínáljuk a tanulás lehetőségeit, élethelyzetekben gyakorolhatnak.

Célunk

- Az anyanyelv ismerete, szeretete, érthető és folyamatos kommunikáció. A gyerekek nyelvi-kommunikációs képességeinek fejlesztése, amely lehetővé teszi a kapcsolatok létesítését, fenntartását és a verbális együttműködést társaikkal és a felnőttekkel.
- Értelmi képességek fejlesztése, ismeretek bővítése, rendszerezése, alkalmazása élethelyzetekben.

Feladataink:

- az anyanyelvi nevelés minden- nem didaktikus- eszközével élünk: irodalmi alkotások kínálása, a tevékenységet beszéddel követjük
- értjük a gyermek nyelvét, melyet a realitás és az illúzió között lebegtetett jelrendszerként értelmezünk
- jól tartjuk beszélgetéssel a gyermeket, mondanivalóját megtoldjuk, kiegészítjük
- óvónóként, dajkaként beszédünkkel, kommunikációnkkal olyan modellt nyújtunk, mely személyes, igényes és hiteles
- a gyermek természetes **egyéni** érdeklődésére, fűrkésző kíváncsiságára figyelünk, és erre építjük a tevékenységeket
- kínálatunkkal magunk is érdeklődést keltünk
- a kutató- kereső viselkedést megerősítjük, együtt örülünk a felfedezéseknek
- örömteli, sokféle lehetőséget biztosítunk a gyakorláshoz, ismétléshez
- megértő, elfogadó figyelemmel kísérjük a képzelet szabad áramlását, asszociációkat, spontancitást

- elfogadjuk, megerősítjük a szokványos megoldásoktól való eltérést, kreativitást
- az érzékelés, észlelés fejlődéséhez többoldalú tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget
- megerősítjük a kitartó erőfeszítéseket, bátorítjuk őket, örülünk minden apró eredménynek
- részleteiben és folyamatában figyelünk minden gyermeket. a jól működő részleteket felismerjük, és erre építkezünk
- megteremtjük azokat a helyzeteket, amelyekben a gyerekek beszélhetnek örömeikről, problémáikról, vagy arról, ami őket foglalkoztatja
- tudatosan tervezzük meg az anyanyelvi nevelés feladatait
- szemléletes és képszerű beszéd jellemez bennünket
- tudatosítjuk a gyerekekben, hogy ugyanarra a kérdésre többféle válasz is adható, és közülük több is igaz lehet.
- ösztönzzük őket a változatos nyelvi fordulatok, kifejezések használatára
- segítjük és erősítjük a gyerekek beszédkapcsolatait, kommunikációját, nonverbális kifejezéseit
- egyéni sajátosságokhoz igazítjuk kínálatunkat: a fejlődésben elmaradóhoz, tehetséges gyerekekhez, még egy évet óvodában maradóhoz
- elfogadjuk és erősítjük azokat a tájnyelvi fordulatokat, amelyeket a gyerekek beszédükben használnak

Sikerkritériumok:

- képes a kapcsolatteremtésre
- bátran, érthetően, helyzethez igazítottan beszél
- élményeit, gondolatait el tudja mondani, nonverbális jelekkel kifejezővé teszi
- a szituációnak megfelelő hangerővel beszél
- közlésvágyát késleltetni képes
- ismeri és használja a térbeli, időbeli és mennyiségi relációkat
- beszédritmusa folyamatos
- képzelete könnyed, kreatív megoldásai vannak
- megmarad kíváncsisága, nyitottsága, újabb érdeklődések ébrednek benne
- bátran keres, kutató, próbálkozik
- korának megfelelően pontos az érzékelése, észlelése, ezen tapasztalatok között tud differenciálni
- az információkat összekapcsolja és motorosan visszaadja
- felismeri, értelmezi az ok-okozati összefüggéseket
- képes tapasztalati következtetések levonására és egyszerű ítéletalkotásra
- elvont gondolkodás elemi szinten megjelenik
- vizuális, verbális és tapintásos emlékezete megbízható, felidézése pontos
- tudatosan irányítja figyelmét egy adott feladatra, működik a figyelem megosztása, valamint a figyelem átvitel
- képes a valóságos és a képzeletbeli világot szétválasztani, a kíváncsiságból érdeklődés lesz
- a szemléletes gondolkodás mellett megjelenik a fogalmi gondolkodás
- problémamegoldásra törekszik, gondolkodási stratégiái vannak

- az önkéntelen figyelem mellett megjelenik a szándékos figyelme, ennek időtartama korának megfelelő
- működik a rövid és hosszú távú memória
- nem adja fel könnyen, újra próbálkozik, amit elkezd befejezi
- térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni
- iskolaéretté válik

7 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

7.1 JÁTÉK ÉS A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Játék

Az óvodai élet egyik sajátosságának azt tartjuk, hogy a játék úgy áll a középpontban, hogy hozzá kötődik minden gyermeki megnyilvánulás. A játékra úgy tekintünk, mint amely valóban a gyermeknek szabad elhatározásából származó önmegvalósítása. A játék a mi óvodai életünkben a gyermekek legfontosabb tevékenysége.

Célunk

- A játék elsődlegességének megőrzése,
- Játszani szerető, a játékot igénylő, szabadon alkotó gyermekek nevelése.
- A játék személyiségformáló erejével a gyermekek önkifejezésének, vágykielégítésének és a külső világhoz való alakítása.

Feladataink:

- nyugodt, derűs légkör teremtünk,
- szükséges helyet, időt, eszközt biztosítunk a csoportszobában, udvaron, a kirándulások során
- olyan feltételek biztosítunk, mellyel a gyermeki kreativitása kialakul,
- közvetlen, szeretetre épülő, elfogadó, megértő, személyes, bizalomra épülő, empátikus kapcsolatban élünk a gyermekekkel
- modell, társ. segítők vagyunk a mindennapokban. kezdeményező pedagógus az adott helyzetnek megfelelően
- biztosítjuk az újszerűséghez való kapcsolódást, a mozgást, a funkciók gyakorlásának lehetőségét, a funkcióöröm, ritmikusság megélését, a konfliktusélményektől való megszabadulást.
- **elfogadjuk a játék céljának labilitását, biztosítjuk a játékszabadságot.**
- a játék folyamatosságát, a gyermeki önállóságot, a játék szabadságát biztosítjuk
- a játék közben megjelenő kulturált magatartási normák érvényesülésére figyelünk, megerősítjük azt
- az elmélyült, tartalmas, színes játékhoz szükséges gazdag élmény- és tapasztalatforráshoz juttatjuk gyermekeket, mely által a játékának tartalma, minősége gazdagodik.
- többfunkciós eszközök biztosításával és beleélő képességünkkel lehetővé tesszük a kreatív tevékenykedést és az azonosulási törekvések kibontakozását.

- a játék jellemző sajátosságaival, szabadságával és önállóságával összhangban lévő, a gyermekek játékához igazodó, a játék kibontakozását támogató közvetlen óvodapedagógusi játékmagatartás jellemez
- a játéktevékenységből adódó nevelési és képességfejlesztési lehetőségeket kihasználjuk
- a játékpedagógia és pszichológiai ismereteket, tudást szinten tartjuk
- a játékhoz, játszáshoz szükséges képességeket (kommunikáció, empátia, kreativitás, szervezőképesség, mintha helyezethez való alkalmazkodás, tettetés, döntés) folyamatosan fejlesztjük
- együttműködünk a családokkal, pedagógiai tanácsokkal látjuk el a játék területén
- tapintatos, következetes, bizalmat kifejező, a gyermek megoldási kísérleteit követő, segítő konfliktuskezelésre törekszünk
- magunk is készítünk játékokat a gyermekekkel együtt a természet kincseit felhasználva.

A játékeszközök kezelése, játszóhely igénybevétele és a játékba való bekapcsolódás szokás-szabályrendszerének kialakítása, egyéni fejlettséghez igazodó **elvárás**:

- a játszóhely, a játékeszköz azoké, akik azt először kiválasztották maguknak.
- játékeszközt lehet egymástól kérni, de tudomásul vesszük, hogy csak akkor adják át, amikor már kijátszották magukat vele.
- játszócsoportba, játékba bekapcsolódni az adott csoport egyetértésével lehet, de tudomásul kell venni a kulturált elutasítást is.
- kedvelt játéktevékenységét addig folytathatja, amíg az számára érdekes, élményt és örömet nyújtó.

Nevelési rendszerünkben a játék szabad és kezdeményezett formában jelenik meg, a szabad játék túlsúlya érvényesül. Szemléletünk szerint a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység, melyhez integrálva építettük fel a gyermekek fejlesztésére szánt ismeretanyagot – különös tekintettel a külső világ tevékeny megismerésére- ezzel biztosítva a tanulási folyamat komplexitását. Olyan életrend feltételeit teremtjük meg, melyben a gyermek játéka révén természetes körülmények között fejlődhet.

A csoportszobák berendezésénél törekszünk arra, hogy a játékfajtákhoz igazodóan biztosítsunk állandó helyeket, valamint a gyermekek igényei szerint kisebb terek, kuckók leválaszthatók legyenek. Az így kialakított játszóhelyeket a gyermekek fantáziájuk és különböző játékvariációk szerint maguk alakíthatják. Ebből fakadóan a feltételek kigondolása is a játék szerves részévé válik.

Az együttjátszási lehetőségekkel erősítjük a csoportközi kapcsolatokat.

Az érzelmi biztonság, a pozitív élmények megteremtésével alkotó, szabad és belsőleg motivált játék lehetőségét biztosítjuk.

Természetesnek tartjuk, hogy a gyermekek a mindennapi dolgokat furcsán, a játék logikája szerint kapcsolják össze, megnyilvánulásainkban, reagálásainkban alkalmazkodunk e sajátos játéktudathoz. A környező világ megismerése során szerzett élmények és tapasztalatok felhasználásával, újra élésével a gyermekek játékukban a felnőtteket és egymást utánozva gyakorolhatják, elsajátíthatják az együttélés szabályait.

Játékeszközök bővítése során fontosnak tartjuk: keltsen örömet, motiváljon cselekvésre, segítse a képességek és az érdeklődés kibontakozását. Tegye érthetőbbé a gyermekek számára a világot, önkifejezésre és másokkal folytatandó kommunikációra serkentsen, a valóság átalakítására és szimbolikus újratereztetésére késztesse.

Sikerkritériumok:

- számára öröm a játék
- önállóan választja meg a játéka témáját, helyét, eszközöket, társakat, idejét
- problémahelyzeteket megold, hatékonyan érzi magát
- a játék bonyolításához ötletei vannak
- többiek által kezdeményezettekben is megtalálja helyét
- szerepeket vállal
- szabályokat alkot, maga is szabálytartó
- bátran próbálkozik, variál, ismétel
- gazdagon szimbolizál
- tud játékhoz eszközt készíteni
- eszközökön megosztózik
- tud kompromisszumokat kötni
- konfliktusait elfogadható módon tudja rendezni
- tud játszani egyedül és csoportban is
- játékát beszéddel kíséri
- vigyáz a játék eredményeire

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás alapjai azok a különböző tevékenységek, amelyekben a gyerekek az óvodában élnek, és a tapasztalatok, amelyeket közvetlenül vagy közvetve szereznek. Mindaz, ami a játék egésznapos folyamatában integrálódik, a tanulás szervezeti kerete. Ezzel a nevelési folyamat egységesebbé válik.

A gyerekek fejlődéséhez alkalmazkodó tanulási térben, **a játékban a gyerekek aktívvá, kreatívvá és produktívvá válnak.** A tevékenységekbe összegződött gyakorlati cselekvések előkészítik a gondolkodási struktúra kialakulását, a tárgyi manipulációról a belső értelmi-fogalmi műveletekbe való átmenetet.

A cselekvés és a gondolkodás belső kapcsolata pszichológiai alappá válik és ez az óvodai tanulás fogalmának tágabb értelmezéséhez vezet:

- a szenzoros,
- a motoros,
- a verbális,
- a szociális tanuláshoz.

A gyerekek tanulási tevékenységeinek tere, szervezeti kerete a játék.

A mi szemléletünkben a tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem tágabb értelemben **folyamatnak** tekintjük. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus az egyes gyerek tanulási képességeinek alakulását követi és segíti. A tanulás alapritmusát programunkban az évszakok, az évszakokhoz kapcsolódó hagyományok, népszokások, jeles napok, ünnepek váltakozása adja.

Az óvodai tanulás tágabb értelmű annál, hogy pusztán a játékkal való összefüggésein keresztül értelmezzük. Beépül az óvoda élet minden pillanatába, melynek során **spontán és irányított formában** tanulhat a gyermek.

Az óvodai élet minden percét lehetőségnek tekintjük az utánzásos tanulásra. A „hogyan” legalább annyira fontos számunkra, mint a „mit”. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a tanulás terén a gyermek és az őt körülvevő természeti és társadalmi környezet kölcsönhatásának.

Többnyire kötetlen szervezeti formában tudjuk megvalósítani a tanulási tevékenységet. A felnőtt nem mindig az egész csoporttal, hanem csak néhány gyermekkel tevékenykedik egy időben. A tömeges tanulás száműzésével jut időnk az egyénnel való személyes kapcsolattartásra, törődésre, a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzésre, beszélgetésre vagy „csak” szeretgetésre, dédelgetésre.. Gyermekeink értelmi képességei, viselkedése szinte észrevétlenül alakul, fejlődik, s alkalmassá válnak az óvodás kor végére az iskolai élet megkezdésére.

Célunk

- A gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendezése, képességeinek fejlesztése, amely megfelel koruknak és továbbépíthető.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciák egyéni fejlődési ütemhez igazított fejlesztése.
- Szűkebb és tágabb környezetben jól eligazodó gyermek nevelése A gyermeki kíváncsiságra és érdeklődésre épülő változatos tevékenységek felkínálásával a természeti és társadalmi környezet megismerésének elősegítése.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges pszichikus funkciók fejlesztése.
- Az élethosszig tartó tanulás alapjainak lerakása.

Feladataink:

- biztosítjuk a tanuláshoz szükséges feltételeket, cselekvési helyzeteket, tevékenykedési lehetőségeket
- differenciáltan nyújtunk segítséget a gyermek egyéni fejlettségének, előzetes tapasztalatainak, ismereteinek figyelembevételével
- lehetőséget biztosítunk a cselekvéses tanulásra, felfedezésre, tapasztalatszerzésre, a tévedések korrigálására
- olyan kapcsolatot alakítunk ki gyermek-gyermek, óvónő-gyermek, óvónő-gyermekek között, hogy a gyermekek belső motiváltsága lesz a közös tevékenységekben való részvétel meghatározója
- teret adunk az óvodai élet helyzeteiből adódó utánzásos, spontán és szervezett tanulási folyamat megvalósítására, kreativitásuk erősítésére,
- törekszünk a természetben zajló felfedező megismerés, megfigyelés, az élethelyzetekhez kötődő tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítására, a játékos, cselekvéses tanulásra
- lehetőséget biztosítunk a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra
- elegendő időt biztosítunk a tevékenységre, nem sűrgetünk, kivárunk
- elfogadjuk a tévedéseket, segítjük a javítást, lehetőséget adunk az ismétléshez
- segítjük próbálkozásait, elhárítjuk a tanulás útjából az akadályokat
- az ismeretanyagot szabadon választjuk meg, a helyzethez és a gyermeki szükséglethez igazítjuk
- módszertani ismereteinket komplexen használjuk
- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatásán dolgozunk

Sikerkritériumok:

- megoldási módjai vannak
- motiválható állapotban van, nyitott
- ismeretei vannak magáról, környezetéről
- megérti a feladatokat
- befejezi a feladatot
- tud emlékezetében ismereteket hosszan is tárolni
- gondolkodási stratégiái kiépülőben vannak
- képes sikerre vinni a dolgait,
- kudarcűrő, ha nem sikerült újra megcsinálja
- kéri a felnőtt segítségét
- tud mintát követni
- tud figyelni, együttműködni, kooperálni

7.2 MESÉLÉS, VERSELÉS, VERSHALLGATÁS

Verselés, mesélés

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, erkölcsi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermeknek. A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és anyanyelvünkkel.

Az óvodai élet mindennapjait kitöltő és **megszépítő szórakozás, mulattatás.**

A mese, a vers, az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, olyan helyzetekre mutat rá, amelyek megértésére más eszközökkel ebben az életkorban nincs mód. A mese az anyanyelv zenéje és észjárása.

A népmeséknek **erkölcsi tartalma** van, belső indulati élményeket közvetít, indulatok feldolgozására, belső képteremtésre készítet. Az élet nagy kérdéseire ad választ: Ki vagyok én, Hová tartok? stb.

A mesélés, verselés, vershallgatás hozzájárul a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, a **szellemi nevelés eszköze.** Megnyugtat, mert teljes világképet, magyarázatot ad.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A gyermekek kifejezhetik, átélhetik, eljátszhatják saját érzéseiket, érzelmeiket, ezáltal fejlődik személyiségük. A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges eszközöket, díszleteket, kiegészítőket saját maguk is elkészíthetik barkácsolás keretében, ezzel fokozva a játék örömét és az önálló alkotás élményét.

Fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását a **semmi mással nem helyettesíthető, bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító otthoni mesélés** iránt. Ehhez folyamatosan ajánlunk népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket, melyekből az óvodában is válogatunk.

A napirendben állandó helye van, a nap lényeges eseménye. Valódi együttlét a mese álmvilágában. Gyermekeink várják a mesemondást, gyakran igénylik a nap folyamán, bármikor, többször is. Maguk is improvizálnak. Tiszteletben tartjuk, teret engedünk egyéni megnyilatkozásaiknak.

Álomba ringató mesékkel, dúdolókkal teremtjük meg a nyugodt pihenés hangulati feltételeit. A spontán játék ritmusára felidéződhet a mondóka, vers ritmusa. Szavaiban kedves játékszerre lel, a halandzsázás, rímeltetés, ritmizálás jó játék.

Célunk

- A gyermekek érzelmi, értelmi, és erkölcsi fejlődésének segítése, a pozitív személyiségjegyek megalapozása, teljes személyiségének formálása, harmóniájának megteremtése.
- Anyanyelvének elsajátítása, beszédnevelés.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése és az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- Szülők nevelési szemléletének formálása.
- Interkulturális nevelés.

Feladataink:

- a gyermekek megismertetjük a népmesékkel, népi hagyományokat felelevenítő mondókákkal, tréfás, mulattató mondókákat, találós kérdéseket, névcsúfolókat a magyarság történelmét feldolgozó mondavilággal és a klasszikus kortárs irodalmi művekkel
- **megválasztásukban érvényesül a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosságunk**
- változatos irodalmi élményeket közvetítünk: szórakoztatjuk gyermekeinket, gazdagítunk, kíváncsivá teszünk, kedvet csinálunk az irodalmi anyaggal
- versek, mondókák zeneiségével, rímeinek csengésével, a mágikusságukkal, csodákkal teli meseélményhez juttatjuk a gyermekeket,
- a mindennapi életben megjelenő duruzsolók, mesélés, verselés, mondókázás, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok feltételeit biztosítjuk,
- saját vers és mesealkotásuk megjelenését elősegítjük
- meséléshez megteremtjük az optimális feltételeket, a nyugodt légkört, csendet, szertartásos jelleget
- hagyományainkhoz, jeles napjainkhoz, a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó versek, mesék, szólások, közmondásokat keresünk
- mindennap ebéd után könyvből meséljük a hosszabb tündérmeséket, folytatásos meséket
- játszóverseket az udvaron is mondogatunk, míg a játék lendülete tart
- a könyvet megszerettjük, hozzáférhetővé tesszük a gyerekek számára.
- a könyvek helyes használatára, értékük megbecsülésére nevelünk
- könyvtár-, gyerekszínház látogatást szervezünk. Alakítjuk, formáljuk azokat a viselkedési szokásokat, melyek a szervezett kulturális programokhoz igazodnak.
- szülők szemléletét formáljuk, beszélünk a mese jótékonyágáról, ajánlásokat teszünk művekre, könyvekre

Sikerkritériumok:

- várja és kéri a mesét, segít a mesehallgatás feltételeinek kialakításában, az óvodapedagógus köré ülve csöndben hallgatja azt
- a mese hatására belső aktivitásra, játékos cselekedetre képes
- folytatásos mesék, verses- mesék szálait össze tudja kötni
- tud meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgásban megjeleníteni, tud történetet folytatni
- tud képről történetet kitalálni
- tud képsorozatot történeti sorrendbe helyezni
- szívesen halandzsázik, kedve szerint beszédjátékot alkot, szórakoztatja magát, a találós kérdésekre választ keres
- a meseindíttatású játékokban a nagyok és a kicsik örömteli együttlétet élnek át

- örömmel ismételteti a verseket, mondókákat
- a mondókák, játszóversek a játéka kellékei
- egész testével érzi az anyanyelv ritmusát, tagolását a versekben, mondókákban
- a mondókákat, játszóverseket mozgással kíséri, maga is talál ki egyszerű mozdulatokat
- bátran kezdeményez, illetve kapcsolódik be az óvónővel közös bábozásba, mesedramatizálásba
- szívesen öltözik jelmezbe, húz ujjára, kezére bábót és egyedül, vagy társaival eljátssza meseélményét
- szívesen lapozgatja a képeskönyveket, mesekönyveket, beszéddel kíséri a képeket
- előadások alatt tud figyelni, végig követni, alkalomhoz illően viselkedni
- gondosan bánik a könyvekkel, kialakult igénye a könyv tisztelete iránt

7.3 ÉNEKLÉS, MONDÓKÁZÁS, ÉNEKES JÁTÉK, TÁNC, ZENEHALLGATÁS

A dal, a muzsika, a ritmus, a mozgás egész életünk folyamán örök társunk. Érzelmeket fejez ki és érzelmeket kelt. Szébbé, boldogabbá teszi életünket. Emberi érzéseket és kapcsolatokat is újra éleszt. Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. A zenei élmény serkenti a gyermekek spontán éneklési vágyát, alkotókedvét, miközben fejlődik zenei emlékezetük, képzeletük, esztétikusan formálódik mozgásuk.

A **rendszeres zenei nevelésnek** meghatározó szerepe van az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésében.

A gyerekek **spontán utánnézéssel, cselekvéssel** együtt tanulják zenei anyanyelvüket. **Játékos, felszabadult légkörben** gyűjtögetik a zenei élményeket: énekelünk, mondókázunk, játszunk, zenét hallgatunk.

Szemléletünkben a zenei nevelés – anyanyelvi nevelés – érzelmi és szocializációs nevelés – értelmi nevelés – egészséges életmód egymást áthatja, erősíti, kiegészíti. A változatos élmény együttes hatására ösztönösen ébred fel a gyermekekben szunnyadó éneklési kedv. Így válhat belső igényükké a zene, s játékká a folyamat. Az értékes zene iránti igény kialakításába bevonjuk a szülőket.

Célunk

- A gyermekek zenei anyanyelvének, ízlésének megalapozása, zenei érdeklődésének felkeltése.
- A zenei tevékenységek, közös éneklés élményén keresztül a dallam, a ritmus, mozgás együttes harmóniájának felfedeztetése.

Feladataink:

- zenei anyagainkat **igényesen, tudatos szakértelemmel válogatjuk** a népi gyermekjátékokból és mondókákból, a népzenei sajátosságokra épülő komponált népdalokból, a klasszikus és kortárs, valamint más népek dalaiból, zenéjéből
- a kiválasztott zenei feladat köré építkezünk, megteremtjük az összhangot a témakörrel
- **tervszerűen** készülünk fel, ugyanakkor **rugalmasan** alkalmazkodunk a gyakorlati megvalósításban

- játékidőben minden alkalmat megragadunk az éneklésre, mondókázásra: a feszültség oldására befogadáskor, megnyugtató elalvás előtt, szórakoztatásként höcögtetünk, lovacsázunk, jó ízléssel kapcsolódunk egyéb játékhöz, mozgáshoz és környezetünk jelenségeihez
- egyszerű dalokkal, mondókákkal, ölbeli játékokkal, színesebbé varázsoljuk, bensőségessé tesszük kapcsolatunkat.
- lányoknak, fiúknak együtt és külön-külön énekes játékokat, ritmikus játékszövegeket kínálunk
- gyakori ismételtetéssel mélyítjük el az érzelmet és tartjuk fenn az énekes játékfolyam végtelen igényét, változatos gyakorlási módokat keresünk
- kedvet ébresztünk a zenei tevékenységekhez, egyben elfogadjuk, hogy a gyermekek életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelően kapcsolódjanak be
- kint is énekeljük és játszunk a kívánt, illetve nagyobb teret igénylő játékokat
- a készségfejlesztés feladatait játékhöz, énekhez, mozgáshoz társítjuk, kerüljük a direkt formát,
- képességfejlesztés énekes játékok, dalok, mondókák igényesen kiválasztott kortárs alkotások anyagából is válogatunk
- megismertetjük a gyerekeket a dallamjátszó és ritmushangszerekkel, alkotó módon használjuk a testhangszereket, magunk is készítünk arra alkalmas anyagokból /fűszál, köcsög, fűzfaág, dió, fésű stb./ hangszereket
- különös gondot fordítunk az esztétikus mozgásra /változatos játékok, modellnyújtás/, különböző térformák bejárására /kör, csigavonal, kígyóvonal, sorgyapodó, átbújó/
- mintát adunk az alkotó zenei befogadáshoz, odafigyelünk és **bátorítjuk az egyéni megoldásokat**: dallamok, szövegek, ritmusok, dramatikus elemek, mozgások improvizálására
- a csoportszobában elérhető helyre tesszük játékeszközként a hangszereket, az énekes játékok kellékeit
- az egyes gyermek **zenei képességeinek alakulását követjük** /metrum-, ritmus-, tempó-, hangmagasság iránti-, dinamikai- és hangszínérzék, zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás képessége/, meghatározzuk a szintjét /ráismer és megnevez, reprodukál, alkalmaz/ és mindezek ismeretében differenciálunk
- lehetőséget biztosítunk a magyar néptánc-hagyomány alapjainak elsajátítására
- a népszokások felelevenítésével, a népi játékok és néptánc elemeinek megismertetésével, tanulásával ízlésük, viselkedésük, magatartásuk formálódik
- zenei és közösségi élmény nyújtunk és szórakoztatunk
- változatos eszközökkel és módszerekkel a gyermekek zenei érdeklődését, alkotó kedvét felkeltjük, serkentjük
- élménynyújtással a gyermekek érzelmein keresztül a dallam, a ritmus, a mozgás, a közös éneklés szépségét, örömet megtapasztalhatják
- „tisztá forrásból” merített anyaggal zenei értékek közvetítünk, a népdal, néptánc, népi játékok tovább élését segítjük
- a környezet hangjainak felfedezéséhez, megfigyeléséhez teret adunk. Ritmushangszereink készletét bővítjük a természetben található tárgyakkal, termékekkel.
- kellemes hanglégtér megteremtésével, ötleteik, elképzeléseik elfogadásával, a spontán szituációk, az aktualitások maximális kihasználásával, életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei anyag kiválasztásával a zenei nevelés személyiségformáló hatását érvényesítjük

- a meghallgatott élő zenei szemelvények kiemelt jelentőségűek a zeneművészeti élménynyújtásban, megfelelő érzelmi alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez.
- élünk a zenei aláfestés hangulat, érzelem és közérzet kifejező, fokozó erejével a különböző tevékenységi területeken.

Sikerkritériumok:

- szívesen bekapcsolódik a zenei játékokba, jól érzi magát, ellesi az óvodapedagógustól és társaitól a szöveget, dallamot, játékmozdulatokat
- maga is kezdeményez énekes játékokat, mondókázik, érzelemmel énekel változó szituációkban
- érzi és megszólaltatja az egyenletes lüktetést, a motívumhangsúlyokat, a ritmust különböző **mozgásformákkal kifejezi**, hangoztatja
- érzékeny a szűkebb és tágabb környezet hangjelenségeire, megkülönbözteti azokat
- felismeri a dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részleteiről
- képes rövid szöveg-, ritmus-, illetve dallamotívumokat megismételni, visszhangozni
- tud mondókákat, dalokat hangosan /hallhatóan/ és halkán /magában/ mondani, énekelni, bújtatni
- oldott zenei légkörben játékokat talál ki énekhez, ötleteket ad mozgáshoz, dallamokat dúdol, szövegeket és ritmust variál saját és a többiek örömeire
- képes rövid élményt adó élő zenei bemutatásokat – énekelt, hangszeren játszott dalokat, zenedarabokat – figyelemmel, türelemmel, érdeklődéssel végighallgatni

7.4 MANUÁLIS TEVÉKENYSÉG - RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A vizuális nevelésünk is a világ megismerését szolgálja. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A finommozgások segítségével kezük ügyesedik, eszközfogásuk biztosabbá válik. Speciális játéktevékenység, melynek során a gyermek a világról szerzett ismereteit rögzíti, - belső képek gazdagítására sarkall. Az ábrázolás a gyermek egyik első alkotótevékenysége, önkifejezési módja. Lehetőséget ad gondolatok, érzelmek, problémák kifejezésére, feldolgozására. Önkifejezést segítő elfoglaltság.

Célunk

- A vizuális kultúra alapjainak lerakása. esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása
- A különböző kreatív tevékenységek megismertetése, a rajzolás, mintázás, festés, építés, képalakítás, a kézi munka megszerettetése. Válgják örömforrássá az ábrázoló tevékenység a gyermekek számára.
- A vizuális észlelés. emlékezés. képzelet alakítása
- A gyermekek élmény és fantáziavilágának kép-, forma-, színeképzetének, plasztikai önkifejezésének gazdagítása, fejlesztése.

- A gyermekek műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való megismertetése

Feladataink:

- ingergazdag tanulási környezetet teremtünk: mesélünk, játszunk, kirándulunk, sétálunk, szemlélődünk – közösen átélt történetekben részesítünk
- biztosítjuk a szabad ismerkedés, örömteli tevékenységre való kilátás lehetőségét
- megismertetjük a gyerekeket a manuális tevékenységekkel kapcsolatos jó szokásokkal, betartatjuk
- mindenki számára elérhető, jó minőségben, mennyiségben, méretben és célszerűségben megfelelő, változatos eszközöket, anyagokat adunk /a kiválasztás pedagógiai tudatossága/
- a vizuális anyagokkal és változatos technikákkal ismertetjük meg őket,
- megtanítjuk az ábrázoló tevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat: hosszú ujjú ruha feltűrése, védőkötény használata, kézmosás, védő asztalterítő
- elegendő teret és időt adunk: ráérősen tevékenykedhetnek, amíg kedvük tartja, válhatnak és visszatérhetnek, folytathatják akár több napon át
- a zavartalan, nyugodt tevékenységekhez, 6-8 fő részére egy időben teret biztosítunk, helyet a kész munkáknak
- az ábrázoló tevékenység minőségét a gyermekek életkori sajátosságainak, képességeinek, igényeinek figyelembevételével fejlesztjük
- a szépség iránti vonzódásukat, az ítéliképességüket alakítjuk
- a természet szín- és formavilágának változatosságára hívjuk fel a figyelmet
- a természet által felkínált anyagok felhasználására ösztönzzük őket az alkotómunka során
- megismertetjük őket a színekkel és rávezetjük őket azok harmóniájára
- tiszteletben tartjuk az egyéni fejlődést, **sikerélményhez juttatjuk** a gyermekeket
- a tervezésben átgondoljuk a technikák bevezetését, váltakozó felkínálását
- a gyermekek saját ötleteit megerősítjük. örülünk neki. csak alárendelve említjük a sajátunkat
- mi is felkínálunk új eszközöket, témákat, technikákat, sok alkalmat adunk a begyakorláshoz, variáláshoz
- óvatosan támasztunk elvárásokat, elfogadóak vagyunk, értékelésünk megerősítő, ösztönző
- a rajzoló gyerekre figyelünk rajzpedagógiai, esztétikai és /óvatosan!/ lélektani szempontok szerint
- egymás munkájának megbecsülésére nevelünk
- a nagyokat alkalmanként meghívjuk, az elmaradókra felfigyelünk, támaszt nyújtunk, a tehetségeseknek többet kínálunk
- formáljuk ízlésüket, környezettudatos szemléletüket közvetlen környezetük esztétikumának alakításával is
- megismertetjük őket környezetünk esztétikájával: szobrokkal, képekkel, szép épületekkel, a természet csodáival, valamint az etnikum, és a migráns gyerekek kultúrájának értékeivel
- ösztönözzük saját alkotásaik felhasználására egyéb tevékenységükbe,
- lehetőséget teremtünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a **tehetség bátorítására**
- ábrázolás közben sokat beszélgetünk a világ dolgairól, meghallgatjuk a munkákhoz fűzött magyarázatokat, jókedvünkben énekelgetünk, verselgetünk

Sikerkritériumok:

- szívesen kapcsolódik be a manuális tevékenységekbe
- saját kezdeményezésre is örömmel ábrázol
- megismerkedik különféle eszközökkel, azokat rendeltetésszerűen és szívesen használja
- helyes ceruzafogással rajzol, színez
- megfelelő technikával használja az ecsetet, temperát és gombfestéket
- gyűjtött tárgyakból, termésekből, magokból stb tud képet, kompozíciókat alkotni
- tud egyszerű formákat papírból kivágni, ragasztani, hajtogatni
- vannak ötletei, ezek megvalósításáért dolgozik
- a képi kifejezéshez szükséges képességei harmóniában fejlődnek: látás, észlelés, megfigyelés, vizuális analízis – szintézis, emlékezet, motoros funkciók
- ábrázolása során kitartó, akár több napon át is képes munkálkodni
- szívesen alkot a többiekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel
- örül saját és társai alkotásainak
- tud játékához eszközöket készíteni, tökéletesíteni
- szereti maga körül a harmóniát, részt vesz alakításában, vigyáz rá
- képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra
- megismeri a nemzeti szimbólumokat
- alkotásai során alkalmazza a népművészeti elemeket
- önállóan használja a megismert anyagokat, eszközöket, technikákat.
- mintáz, térbeli kompozícióba rendez emberalakokat, állatfigurákat.
- tud beszélgetni az alkotásokról, megfogalmazza véleményét.

7.5 MOZGÁS

A kisgyermek belső igénye, természetes szükséglete a testmozgás. A rendszeres mozgás testi, szellemi, lelki rugalmasságot, örömet ad. Segít a terhelések jobb elviselésében, az egészség elérésében és megőrzésében, formálja az egészséges életmód szemlélet alakulását. Az óvodás kor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében.

A szervezett mozgás két formában van jelen életmódszervezésünkben. Az irányított játékos mozgásos tevékenység heti egy alkalommal rossz idő esetén a tornaszobában, jó idő esetén a szabadban zajlik. A mindennapos mozgás az időjáráshoz és a napi tevékenységhez igazodva a csoportszobában, folyosón, előtérben, az udvaron ill a kirándulás helyszínén is bonyolódhat. A szervezett mozgás anyagát képezik a mozgásos játékok, gimnasztikai gyakorlatok, természetes mozgások, prevenció gyakorlatok, mozgásfejlesztő szabályjátékok.

Célunk

- A gyermekek természetes mozgásigényére építve az aktív mozgás megszerettetése, testi képességeik fejlesztése, mozgáskultúrájuk megalapozása.
- Prevenció, a későbbi életvezetés megalapozása, egészségfejlesztés.
- A gyermekek szabad mozgáskedvének megtartásával tájékozódásuk, alkalmazkodóképességük és személyiségük akaratú tényezőinek fejlesztése.

Feladataink:

- a mozgás, a mozgásos játékok feltételeit biztosítjuk, élményt nyújtunk, teljes személyiséget fejlesztünk
- az egészségfejlesztő testmozgásnak, a szabad játékban megjelenő és a spontán mozgástevékenységeknek teret adunk **egész nap** a gyermekek egyéni szükségleteinek, képességeinek, játékos kedvének figyelembevételével,
- az esélyegyenlőséget biztosítunk
- olyan játékokat alkalmazunk, melyek minden gyermek számára egyaránt élményt, sikert és tanulási lehetőséget jelent **teljesítmény- és versenykényszer nélkül**
- lehetőséget biztosítunk széles körű mozgástapasztalatok szerzésére, a szervezett mozgásos napokon elsajátított mozgásos játékok, tevékenységek gyakorlására,
- a mozgás játékoságának, örömeinek megőrzésére törekszünk
- az alapvető testi képességeket fejlesztjük (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség),
- a játékos gyakorlatok **időtartamát függővé tesszük a gyermekek** fejlettségétől, játékkedvétől
- **sokat ismételünk** egy-egy játékot, mozgást, mellyel a gyermek széleskörű mozgástapasztalatra tesz szert
- **időt biztosítunk** a próbálgatásra, gyakorlásra, egyéni variációk kivitelezésére
- természetes helyváltoztató mozgással, függéssel, szökdeléssel segítjük a gyermek helyes testtartásához szükséges **izomegyensúlyt**
- a **kondicionális képességeken** belül az erőfejlesztésre a különböző járás- és futásmódokat, a gimnasztikai gyakorlatok különböző formáit, valamint a páros küzdőjátékokat, sorversenyeket hívjuk segítségül
- a **gyorsaság** fejlesztésére az irányváltoztató-, lassító-, gyorsító- járásokat, futásokat, sorozatugrásokat, fogójátékokat, fűrgeségi játékokat, ugyanazon mozgássorok többszöri ismétlését alkalmazzuk
- a gyermekek **állóképességét** a sokmozgásos futó-, fogójátékokkal, sorversenyekkel fejlesztjük
- biztosítjuk, hogy természetes környezetben, lehetőség szerint a csoportszobában, tornaszobában, udvaron kipróbálhassák önmagukat, felfedezhessék testük összes adottságát.
- élünk a különböző talajokon és anyagokon való mezítláb járás lehetőségével
- **téri tájékozódási**, mozgásérzékelési játékokat szervezünk
- **nagymozgások** fejlesztésénél a mozgás feletti kontrollt erősítjük a mozgás tudatos irányítását elősegítő gyakorlatokkal
- **finommotoros mozgáskészség** fejlődését a különféle manipulatív mozgásfejlesztő eszközök és a mindennapi tárgyaink használatának biztosításával segítjük
- óvjuk a balesetektől
- az ortopéd szűrés alapján a rászoruló gyermekeknek gyógytestnevelés szervezési feladatait ellátjuk, magunk is beépítünk **prevenációs** elemeket
- módszeres ismereteinket önképzéssel, továbbképzéssel karbantartjuk, kiegészítjük
- a családokat megnyerjük a mozgás egészségmegővő szerepének érvényesülése érdekében.

Sikerkritériumok:

- szereti és igényli a mindennapos mozgást
- az őt körülvevő tárgyak mozgásra serkentik, mozgásos játék kitalálását indítja el benne
- mozgása harmonikus, összerendezett
- széles mozgásrepertoárral rendelkezik
- téri tájékozódása kialakult, az irányokat meg tudja különböztetni
- jó állóképességgel, gyorsasággal, fizikai teherbírással rendelkezik
- fejlett az egyensúlyérzéke
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelő az önuralma, együttműködő
- ismeri a csapatjátékozás szabályait, betartja azokat
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni

7.6 KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A kisgyermekben elemi szükségletként munkál a természeti és emberi környezet megismerésének, megértésének, birtoklásának igénye. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Számára még kerek egész a világ, a teljesség igényével fogad be mindent. Az élethelyzetekben adódó gyakorlati problémák aktív gondolkodásra, megoldásra készítik őket.

Arra törekszünk, hogy a környezet megismerésére nevelés lehetőleg természetes környezetben, vizsgálódásokkal, megfigyelésekkel, szenitív játékokkal történjen, és komplex módon hassa át az óvodai élet mindennapjait.

A nevelőmunka ritmusát az évszakok váltakozása, a jeles napokra és az ünnepekre való készülődés adja. A környezet tevékeny megismerése nem korlátozódik az óvónő által tervezett tevékenységekre, hanem átszövi a mindennapokat.

Célunk

- Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.
- A fenntarthatóságra nevelés, a környezettudatos szemlélet átadása, az egészséges életmód alakítása. A gyerekek környezettudatos látásmódjának, szokás- és szabályrendszerének kialakulását a családdal együttműködő szemléletalkotás alapozza meg.
- A külső világról szerzett matematikai tapasztalatok, ismeretek, összefüggések felfedeztetése, a természetes élethelyzetekben szerzett tapasztalatok gyakorlatban való alkalmazása és a környezetben való biztonságos eligazodás segítése.

Feladataink:

- szokások, szokásrendszerek, viselkedési formákat megalapozzuk
- egyéni képességeket tudatosan alakítjuk, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott. környezettel való harmonikus kapcsolat létrejöttéhez. a környezeti problémák iránti érzékenység, a környezettudatos életvitel kialakulásához.

- a környezettudatos nevelés hatékonyságának érdekében modell értékű példamutatásunkkal a korszerű szemléletmód és viselkedés gyermekeink magatartásának részévé válik
- az élő tiszteletére, megbecsülésére, szeretetére nevelünk
- értékek, ismeretek, magatartásformák és életviteli szokásokat közvetítünk
- meghatározzuk, összefűzzük, egymás mellé illesztjük a természeti és emberi világgal kapcsolatos témaköröket
- megfigyeljük, követjük a természet változásait: növények, állatok, időjárás – gondoskodunk, védjük, óvjuk,
- foglalkozunk a test, egészségmegőrzés, család, mesterségek témakörével
- felidézzük és kisgyermekhez illő módon gyakoroljuk a régi népszokásokat a mai korhoz illeszthetően
- matematikai tapasztalatszerzésre minden élethelyzetben lehetőséget adunk számlálásra /tő-, sorszám, műveletekre/, a mennyiségi jellemzők felfedezésére, a geometriai megfigyelésekre, megnevezésekre
- problémahelyzeteket teremtünk és ismerünk fel, kivárjuk a gyermeki megoldásokat
- felfigyelünk az egyéni megoldásokra, megerősítjük, inspiráljuk, együtt örülünk
- időt hagyunk a nézelődésre, befogadásra, próbálkozásra, ismételtetésre
- tudatosan szervezett helyzeteket és a spontán lehetőségeket használjuk tapasztalatok és ismeretek szerzésére és alkalmazására, lehetőséget adunk az egyéni és kiscsoportos formában való tevékenységre
- illeszkedünk a gyermek fejlettségéhez, egyéni jellemzőihez: tempóban, tevékenységfajtaiban, nehézségben, időtartamban
- a cselekvések közben sokat beszélgetünk, meghallgatjuk egymást, a kérdésekre választ keresünk, környezettudatos magatartást alakítjuk, megalapozzuk
- beavatjuk a **szülőket** a dolgainkba: nyomon követhetik terveinket, részt vehetnek gyűjtögetéseinkben, bekapcsolódhatnak környezetvédő tevékenységeinkbe, együtt tölthetünk kellemes pillanatokot
- a **heti rendszerességű séták**, túrák, kirándulások, alkalmával folyamatosan ismerkedünk lakóhelyünkkel: óvoda, utca, város /intézmények, műemlékek, természeti környezet, közlekedés/, a közeli utcák, parkok, erdők, patakok, élővilágának megfigyelése, ok- okozati összefüggések felfedezése.
- a környezet tisztaságára, **megóvására, energiatakarékosságra** nevelünk
- vigyázunk környezetünkre, hulladékhasznosítási módokat ismerünk meg, komposztálunk
- a napi szükségletek kielégítése közben ismeretekhez juttatjuk saját és mások **egészségének védelméről**, a takarékoságról
- az óvoda környezetét, udvarát közösen alakítjuk évszakonként és folyamatosan: fák, bokrok, virágok ültetése, gondozása, lomb söprése, hó lapátolása; madarak etetése; gyógynövények, fűszernövények telepítése, komposztáló használata.
- a csoportszobák, udvar eszközeinél, berendezéseinél törekszünk a természetes anyagból készülték választására, beszerzésére.
- Földünkre való odafigyelést kiemelten kezeljük

Sikerkritériumok:

- biztonsággal eligazodik és tájékozódik szűkebb, majd tágabb környezetben
- gyakorlott a gyalogos, kerékpáros közlekedés elemi szabályainak betartásában, ismer néhány közlekedési eszközt, felismeri és megnevezi azokat
- környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik, tudja nevét, lakcímét, testvérei nevét, szülei nevét, szülei foglalkozását
- felismeri és megnevezi az őt körülvevő tárgyakat, ismeri környezete növényeit, állatait – háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat
- részt vesz növénygondozásban, a természet védelmében
- különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri az egyes évszakok jellegzetességeit
- ismeri a színeket, azok világosabb és sötétebb árnyalatait
- ismeri testét, megnevezi testrészeit
- ismeri a környezetében található nevezetességeket, parkokat, patakot, arborétumot, épített tárgyi értékeket
- törekszik az őt körülvevő környezet megóvására, tisztántartására
- érti, és követni tudja az irányokat, a helyeket kifejező névutókat
- helyesen használja a tö- és sorszámneveket
- tud bontani, részhalmazokat egyesíteni, párosítani
- tud tárgyakat megszámlálni és sorban elfoglalt helyüket meghatározni
- ismeri a téri tájékozódásban a jobb és bal irányt
- problémahelyzeteket meg tud oldani
- jártasságot szerez problémamegoldásban
- mennyiségeket becsül, azonosságokat és különbözőségeket állapít meg
- észreveszi többet, kevesebbet, ugyanannyit
- megállapít hosszúságot, magasságot, súlyt
- felismeri, megnevezi az alapvető síkmértani alakzatokat, mértani testeket
- a látott, hallott, tapintott dolgok között különbséget tesz
- szókészletébe beépülnek a fogalmak

7.7 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A munka jellegű tevékenység az óvodás gyermek számára játékos jellegű. **Nem teszünk éles különbséget játék, munka, tanulás között.** Egységet képezve, önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, mely közben megismerkednek környezetükkel, megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat gyűjtenek és megélik a közösségért való tevékenykedés örömét. Információk birtokába jutnak az őket körülvevő világról, önmagukról. A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését. ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermek szívvel, lélekkel fogja végezni.

Célunk

- Folyamatos, célirányos, rendszeres munka jellegű feladatok végzésével az életre való felkészítés.
- Tapasztalatszerzés, a környezet megismerése, a munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság).

- Közösségi kapcsolatok alakítása.

Feladataink:

- a munka fejlesztő hatásával, a gyermek értékteremtő, együttműködési képességét fejlesztjük (pl. kerti munka, önkiszolgálás, naposi munkák)
- változatos munkalehetőségeket szervezünk
- önkiszolgálást gyakorlására folyamatosan lehetőséget biztosítunk
- teret adunk, hogy megismerkedjenek a különböző munkaeszközökkel, azok használatával, a munkavégzés célszerűségével (pl. az udvar rendezése, szépítése, gereblyezés, virágoskert gondozása)
- **figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat, a gyermekek terhelhetőségét.** Ügyelünk a fokozatosság és rendszeresség elvének érvényesítésére
- lehetővé tesszük, és biztosítjuk a munka állandóságát és folyamatosságát. **Erősítjük a munka iránti pozitív érzelmeket**
- **a munkát mindig ösztönző módon értékeljük.**

Sikerkritériumok:

- örömmel, szívesen vállal munkát
- önkiszolgálásban magabiztos
- érti/érzi, hogy szükség van a segítségére
- önállóan, gondosan végzi a rá bízott tevékenységet
- felnőttel és társaival együttműködő

7.8 ÜNNEPEK

Az ünnepekre való készülődés napjai várakozással, titkolódzással telnek el.

Az **előzetes tervezetések, közös készülődés** során az **érzelmi ráhangolódás** fokozódik, és az ünnep napján kiteljesedik. Az ismétlődő közös, örömteli tevékenység a tagintézmény, a csoport hagyományaiba beépül, növeli az összetartozás érzését. Ezeknek az eseményeknek elsősorban az **érzelmi töltésük az elsődleges.**

Óvodai ünnepek: Mikulásvárás, Adventi ünnepkör-Karácsony, Farsang, Húsvét, Március 15., Pünkösd, nagyok búcsúztatója.

További ünnepeket, hagyományokat a tagintézmények arculatai elemei, illetve az éves munkatervük tartalmazzák.

8 AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

GYERMEKVÉDELEM

8.1 GYERMEKI JOGOK, AZ ÓVODÁBAN FOLYÓ MUNKA

A.) Gyermeki jog szemlélete

A gyermeki jogok tiszteletben tartása és megvalósulása meghatározzák az óvodában folyó nevelő munkát, nevelő attitűdöket és a gyermekképünket.

Gyermekvédelmi munkánk fő feladatának a **prevenciót és a segítségnyújtást** tekintjük. A gyermekvédelem minden tevékenységünket vezérli.

Célunk

- A gyermekek szociális és családi körülményeinek feltárását követően az arra rászorulóknak megfelelő segítséget nyújtani.
- A gyermeki jogok érvényesítésének biztosítása, képviselése.

8.2 GYERMEKVÉDELMI KAPCSOLATOK, KOMPETENCIA – ÉS FELADATKÖRÖK

Pedagógiai munkát segítő

- A gyermek elfogadása, segítése, szeretete.
- Együttműködés az óvodapedagógusokkal.
- Korrekt kapcsolat a szülőkkel.
- Jelzési kötelezettség az óvodapedagógus, a gyermekvédelmi felelős és a tagintézményvezető felé.
- Titoktartási kötelezettség.

Óvodapedagógus

- Kapcsolatfelvétel a gyermekek szüleivel: családlátogatás, beszélgetés, fogadóóra a problémák mögött húzódó okok feltárására.
- Tájékoztatás a kedvezményekről, támogatások jogosultságáról.
- A hátrányok kompenzálása: befogadás, fejlesztés, esélyegyenlőség megteremtése.
- A családban bekövetkező változások nyomonkövetése.
- A gyermekek megfigyelése.
- Együttműködés a segítő és támogató szakemberekkel, - szervekkel.
- Titoktartási kötelezettség.
- Jelzési kötelezettség a gyermekvédelmi felelős és a tagintézményvezető felé.

Gyermekvédelmi felelős

- Beszámolási kötelezettség.
- Folyamatos nyomonkövetés, értékelés, környezettanulmány az érintett pedagógusokkal.
- Kapcsolatfelvétel a megfelelő segítő szervekkel.
- Részvétel az érintett gyermekkel kapcsolatos döntésekben, elbírálásokban, esetmegbeszélésekben.
- Jelzési kötelezettség a szülő, a tagintézményvezető és az intézményvezető felé.
- Együttműködés a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központtal.

Tagintézmény vezető, Intézményvezető

- A gyermekvédelmi feladatok meghatározása munkakörönként.
- A gyermekvédelmi felelős megbízása.
- A gyermekvédelmi feladatok elvégzésének ellenőrzése, értékelése, a szükséges javítások megtétele.
- Jelzés a veszélyeztetett gyermekről.
- Együttműködés a családdal, a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központtal
- A gyermekvédelmi munkához szükséges információk biztosítása.

- Az eredményes gyermekvédelmi munka érdekében a továbbképzések feltételeinek megteremtése.

Sikerkritériumok:

- minden esetben megtörténik a felderítés
- időben kapja a gyermek a segítséget
- a gyermek számára a legkedvezőbb megoldás születik: családban marad, tartós veszélyeztetettsége megszűnik, hátrányai mérséklődnek
- a gyermekvédelemben együtt dolgozó partnerek elégedettek
- működik a kölcsönös bizalmi kapcsolat a szülővel
- nem sérülnek a gyermeki jogok
- a szülő bátran fordul az óvodapedagógusaihoz és a gyermekvédelmi felelőshöz.

9 KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű **gyermek joga**, hogy állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön (pedagógiai célú rehabilitáció és rehabilitáció).

Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye határozza meg a **speciális fejlesztéshez** szükséges feltételeket: szakember foglalkoztatása, speciális nevelési terv, eszközök, szakmai szolgáltatások.

Minden rendelkezésünkre álló segítséget megadunk, hogy számukra megteremtsük a **befogadó környezetet**.

9.1 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

Alapelvek

- harmonikus személyiségfejlődés
- különbözőséget elfogadó környezet
- sérüléstől függő elvárás és terhelhetőség
- a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítása
- különleges gondozási igény kielégítése (csoportos, kiscsoportos, egyéni formában)
- alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés kialakítása- mindig annyi segítségadás amennyi szükséges az önálló cselekedethez
- kiemelkedő teljesítmény felismerése, gondozása

Általános célok

- - befogadás, együttnevelés
- - kooperáció
- - szocializáció

Általános feladatok

- **az integráció** megvalósítása érdekében személyi, tárgyi feltételeit lehetőség biztosítjuk. belső továbbképzéseket szervezünk
- -spontán tanulás, beilleszkedés, felzárkóztatás segítjük támogató magatartásunkkal

- társakkal való együttműködést elősegítjük
- -szociális kompetenciák érvényesülésére kiemelt figyelmet fordítunk (önként vállalás, feltétel nélküli elfogadás, minél sokoldalúbb megismerése, segítőkészség, empátia, tolerancia)
- -érzelmi igények kielégítése
- az SNI gyermeket nevelő szülőkkel a kapcsolatot kialakítjuk, együttműködésre építünk (rendszeres és reális tájékoztatás)

Sikerkritériumok:

- sikeresen beilleszkedik és felzárkózik a közösségbe
- szívesen vesz részt a spontán tanulási folyamatokban
- együttműködik a segítő szakemberekkel
- sikerélményekhez jut
- önmagához mérten optimálisan fejlődik

Óvónői feladatok az integrációval kapcsolatban

- önállóságra nevelünk a sérülés mértékéhez képest
- részképességek fejlesztünk önmagukhoz mérten
- a családok tájékoztatjuk a megsegítések lehetőségeiről

Az integráció gyakorlati megvalósítása

- a helyszínt, időt biztosítunk az egyéni és csoportos fejlesztéshez
- folyamatosan konzulunk a fejlesztőkkel, a családdal és a pedagógusokkal

9.1.1 Feladataink sérülésspecifikusan

Értelmi fogyatékos, Down szindrómás gyermekek fejlesztése:

Feladataink:

- pozitív óvónői mintát nyújtunk
- differenciált és egyéni megsegítést alkalmazunk
- elemi kognitív készségeket gyakoroltatunk
- a gyermek képességszintjéhez igazítjuk a segítségnyújtást az önellátásban

Beszéd fogyatékos gyermekek integrációs nevelése

Feladataink:

- gazdag nyelvi környezetet biztosítunk, utánozható mintát nyújtunk
- őszinte, nyitott odafigyelés, bizalmat, megnyílást serkentő, elfogadó kíváncsiság jellemezi attitűdünket a gyermek motiválása, beszédfélelmének leküzdése érdekében,
- beszéd fogyatékoságából eredő hátrányok miatti kirekesztettség érzését csökkentjük, megszüntetjük, önbizalmát erősítjük
- konkrét ismeretekkel rendelkezünk a gyermek beszédhibáiról, aktuális beszédállapotáról, fejlesztési lehetőségeiről,
- a fejlesztés egyéni útjait tudatosan tervezzük

- természetes élethelyzetekben cselekvéshez kötötten adunk lehetőséget a közlésre, gyakran beszédhelyzetbe hozzuk
- egyéni, bánásmódot biztosítunk, a feladatokat igazítjuk az egyéni képességekhez (egyéni ütem)
- a tevékenységben rejlő fejlesztési lehetőséget felismerünk, a gyermek elmaradásához igazított gyakorlási lehetőséget biztosítunk az irodalmi nevelés eszközeivel: mondókák, versek – tempók, tempóváltás járással- mozgással kísérve stb.
- szókészlet bővítjük cselekvéshez kötötten
- gazdag repertoárral dolgozunk: hangerő, levegővételt gyakorló játékok helyzethez igazítottan, hangszínek észlelése, felismerése megnevezése zenei játékokkal, memóriajátékokban való részvétel
- fejlesztünk: észlelést a hallott, látott információk közötti differenciálással erősítjük, finommotorikát, tájékozódást.térben, síkban, testen, egyensúlyérzéklet
- azonnali motiváló értékeléssel élünk (sikerélményhez juttatás, pozitív ösztönzés)
- folyamatos, rendszeres kapcsolatot tartunk a logopédussal, szükség esetén pszichológussal, fejlesztőpedagógussal

Nagyothalló, hallássérült gyermek fejlesztése

Feladataink:

- tájékozódunk a gyermek hallássérülésének fokáról, mit, milyen távolságról hall meg és mikor keletkezett a hallássérülés
- figyelünk a csoport zajszintjére, a gyermek elhelyezkedésére
- meggyőződünk, hogy a gyermek érti a hozzá juttatott információkat
- elfogadjuk és támogatjuk a megnyilatkozásait
- fejlesztjük kommunikáció képességét, beszédértését és észlelését
- természetes mimikával, gesztusokkal segítjük a megértést

Gyengénlátó gyermekek megsegítése

Feladataink:

- támogatjuk a szocializációs folyamatát
- önállóságra neveljük a sérültségének mértékéhez képest
- megismertetjük közvetlen környezetével
- téri tájékozódásában segítjük
- az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés, mozgás, ritmus, tájékozódási képességét fejlesztjük

Testi fogyatékos, mozgáskorlátozott gyermekek megsegítése

Feladataink:

- speciális, egyénre szabott eszközök használatát kipróbáljuk szakember bevonásával
- akadálymentes közlekedés (lejtő, kapaszkodó, korlát), megfelelő mozgás és élettért biztosítunk (lekerekített bútorok, elérhető játékok. eszközök)

- önállóságra nevelünk a sérülés súlyosságához mérten

Autizmuspektrum-zavaros gyermek integrált nevelése

Integráció speciális feladatai:

- tájékoztatást kérünk a szülőktől a gyermek szokásairól, nehézségeiről, kedvelt tevékenységeiről, erősségeiről
- a benttartózkodás időtartamát fokozatosan növeljük a befogadás állapotához igazítottan
- az autizmus területén képzett szakemberrel (gyógypedagógus) együtt egyéni fejlesztési tervet készítünk
- az együttlét alól időnként mentesítjük a pedagógiai asszisztens felügyeletével
- elfogadjuk a másként játszást
- a tevékenységeket apró lépésekre bontjuk, lassú tempóban haladunk vele
- keveset kínálunk változatos helyzetekben
- a gyermekkel megbeszéljük, világosan megfogalmazzuk elvárásainkat, szabályokat, látható módon jelezzük (vizuális segítség)
- lényegre törő rövid nyelvi instrukciókat adunk
- tanítjuk az egyénre szabott kommunikációs eszközök használatát
- természetes élethelyzetben fejlesztjük a kommunikációs készséget
- önellátási készségeit, önállósághoz szükséges készségeit fejlesztjük
- szociális fejlesztést speciálisan erre a célra létrehozott egyéni fejlesztési helyzetben gyakoroljuk
- sokoldalúan tevékenykedtetünk, a tapasztalatszerzés, a képességfejlesztés, a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezet cselekvésbe ágyazott megismertetése érdekében
- tanítjuk az eszközök adekvát használatát
- gyénre szabott vizuális környezeti támpontokat alakítunk, mely a gyermek önálló tevékenykedését teszi lehetővé
- a környezetet beláthatóvá, biztonságossá tesszük, a szokásokat együttesen alakítjuk
- a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevételével egyénre szabott motivációs rendszer alakítunk ki, a követelmények objektív megjelenítésével
- konkrét, azonnali pozitív tartalmú visszajelzéseket adunk

9.2 BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTMN) GYERMEKEK NEVELÉSE

Célunk

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlődésének elősegítése, az elmaradt területek fejlesztése óvodai környezetben.
- Hátrányok kompenzálása, a gátlások, fustrációk csökkentése, leküzdése. Képességek, részképességek területén megfelelő fejlettségi szint elérése.

Feladataink:

- a BTM gyermeknél is elsősorban a pedagógiai programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, ezt egészítjük ki a továbbiakkal:

- megismerjük a gyerekeket
- külső szakember segítségét kérjük a hátrányok és lemaradások meghatározásához és a gyermek fejlesztéséhez
- a gyermekek szakemberek által feltárt nehézségeit tanulmányozzuk
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat egyénhez igazítva alkalmazunk
- a gyermek fejlesztésében részt vevő szakemberekkel szakvéleményre épülő fejlesztési tervet készítünk, megvalósítását félévente értékeljük
- az óvoda-család-fejlesztő szakember kapcsolat fenntartása a folyamatban intenzív

Sikerkritériumok:

- szívesen járnak óvodába
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés

9.3 TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

A tehetség felismerésre és –gondozásra már az óvodás korban szükség van annak érdekében, hogy a gyermekek megkapják a személyes, egyénre szabott tehetség-kibontakoztató felkészítést, mely elengedhetetlenül szükséges, hogy az életben sikeresen boldoguljanak.

Célunk

- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése kiemelt jelentőségű.

A tehetséges, átlag feletti intellektuális és szociális képességekkel és az ehhez kapcsolódó nagyfokú motivációval rendelkező tehetségígéreteknek olyan helyzeteket teremtünk, ami a tág érdeklődési területüket kielégíti, illetve tovább bővíti. Közben kérdéskultúrájukat, logikus gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket, memóriájukat és kifejezőkészségüket is fejlesztjük. Különösen hasznos lehet, hogy a gyermekek egymásról különböző képességeikről sokféle információt gyűjtsenek be, a képességek által minél több tehetségterületek találkozhatnak. Nem a teljesítményeket várjuk tőlük, hanem az új élmények szerzése a lényeg, a többi különböző tulajdonságokat hordozó gyermekek által.

A területek a következők lehetnek:

- Kiváló rajzkészség,
- Zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- Természetismereti témakör és matematikai képesség
- Anyanyelv-kommunikációs képesség
- Testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság,
- Kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség

Feladataink:

- a tehetséget felismerjük, azonosítjuk
- ösztönözzük, motiváljuk kreativitásukat
- a tehetséges gyermek erős oldalát támogatjuk, tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítésére törekszünk
- elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkört kialakítunk ki
- kielégítjük szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági

- segítjük, hogy önmagára találjon és megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- harmonikusan fejlesztünk
- segítjük őket a különböző helyzetekben
- egyéni sajátosságokhoz igazítjuk kínálatunkat
- bátorítjuk a kezdeményezéseiket
- elismertetjük, elfogadtatjuk a gyermekcsoporttal, közösséggel
- összehangoljuk a különböző képességű gyermekek tevékenységeit – a megférés jó érzését alakítjuk ki
- ábrázolás-kézimunka-művészi tevékenységek gyakorlásához változatos, jó minőségű írószerek, rajzeszközök, festékek, pasztellkréta, üvegfestékek, különleges rajz-és kartonpapírok, dekortermékek, agyag, fonalak, anyagok, stb. biztosítunk
- zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszereket kínálunk,
- megfigyelésekhez, kísérletezéshez nagyítók, mikroszkóp, távcsövek nyújtanak segítséget.
- a nagyvilág megismeréshez, természeti környezetünkben való kutakodáshoz földgömböt, térképeket, érdekes könyveket keresünk.
- logikájuk, gondolkodásuk, képességeik fejlesztéséhez változatos játékokat kínálunk
- improvizációhoz, dramatikus-és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagokat, jelmezeket, fej-kesztyű és ujj bábokat, paravánt bocsátunk rendelkezésre
- felajánljuk az intézményi kereteken belüli tehetségfejlesztési lehetőségeket
- ráirányítjuk a szülők figyelmét a gyermeke tehetségére és a további kibontakoztatási lehetőségekre

Sikerkritériumok:

- jól érzi magát az óvodai közösségébe
- játszik, tevékenykedik a társaival, önbizalma van
- saját tehetségét, "másságát" ismeri, elfogadja, örömmel éli meg
- bátran próbálkozik, újra próbálkozik, megmutatja magát
- kitartó, boldog, elégedett

9.4 SZOCIÁLIS HÁTRÁNNYAL ÉLŐ GYEREKEK NEVELÉSE

A családok helyzete, lehetőségei jelentősen eltérőek. Az **esélyegyenlőség** biztosítása érdekében fokozott segítséget nyújtunk a rászorulóknak.

Hagyományosan jó a kapcsolat az óvoda és a családok között.

Célunk

- A szociális hátránnyal élő gyerekek szükség szerinti felzárkóztatása az egyéni adottságokhoz, képességekhez igazítva.
- A kisebbségi identitás erősítése, hagyományok, szokások ápolása igényükhöz igazítva.

Feladataink:

- a szociális hátránnyal élő gyermeknél is elsősorban a pedagógiai programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, megismerjük a gyerekeket, családokat
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre

- a hátrányokat, lemaradásokat meghatározzuk
- szükség esetén külső szakember segítségét kérjük
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat egyénhez igazítva alkalmazunk
- kíváncsiságot, érdeklődés fenntartjuk
- bővítjük a saját személyéről és környezetéről szóló ismeretet, tudást
- az észlelés-, érzékelés-, mozgásfejlesztéshez biztosítjuk a lehetőségeket
- gondot fordítunk a beszédre, szókészletre, képolvasásra
- fejlesztjük a feladattartást, a gondolkodás fejlődését a játékokon keresztül
- könyvekhez szoktatjuk őket
- mesélünk, verselünk a magyar gyermekirodalom alkotásaiból válogatva
- biztatjuk a gyerekeket a saját dalaik, táncaik megmutatására
- manualitásnál helyet adunk a saját szín- és formaviláguknak
- segítő akciókat szervezünk
- közreműködünk a támogatásokhoz való hozzájuttatásban

Sikerkritériumok:

- nyitott a tanulásra
- a feladatokat érti, elvégzi
- észreveszi az összefüggéseket
- kialakul a lényeglátása
- képes a differenciálásra
- szókészlete, beszédmódja alkalmassá teszi gondolatai, érzései kifejezésére
- kapcsolatfelvételben, tartásban ügyes
- önbizalma van

10 A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

Célunk

- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése.

Folyamata:

	FELADAT	FELELŐS	RÉSZT VESZ	HATÁRIDŐ
1.	A gyerekek fejlődésbeli jellemzőinek rögzítése (anamnézis lap, családlátogatás)	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő	A gyermek óvodába lépését megelőző hét.
2.	A gyermek nyomonkövetési naplójának kitöltése	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő	Január 30. Május 30.
3.	A fejlesztési tervek - SNI, BTMN, HH, HHH. és indokolt esetben - elkészítése, értékelése	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő, fejlesztő pedagógusok, utazó gyógypedagógusok	

4.	Szülői tájékoztatás a nyomkövetési napló tartalmáról fogadóóra keretében	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő, Szülő, fejlesztésben résztvevő szakember	Folyamatos, évente legalább egyszer
5.	A fejlesztési tervek elkészítésének ellenőrzése	Tagóvoda vezető által kijelölt óvodapedagógus	Ellenőrzött, ellenőrző személy	Június 15.

11 AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

11.1 AZ ÓVODA ÉS CSALÁD KAPCSOLATA

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek a családé, hogy kicsinyeik ezer szállal kötődnek szüleikhez. Életük formálása **alapvetően a család** dolga, kötelessége és öröme. Mi abban tudunk segíteni, hogy a gyermek egyre bátrabban és önállóbban kimerészkedjen a családi fészekből. A **szükséges méretű segítségnyújtást** biztosítjuk. Elfogadás, tolerancia jellemzi viszonyunkat, cselekedeteinket. A család sajátosságaihoz igazítjuk eljárásainkat.

Célunk

- A családokkal való együttműködés erősítése, a velük együtt történő közös nevelés megvalósítása, a bizalom erősítése.

AZ ÍRÁSOS INFORMÁCIÓÁTADÁS LEHETŐSÉGEI

- online felületeken
- óvodai információs táblán

A SZÜLŐK SZÁMÁRA FELKÍNÁLT KAPCSOLATTARTÁSI FORMÁK

SZÜLŐI ÉRTEKEZLET

- Nyitó szülői értekezlet
- Tagintézmény és csoportszintű szülői értekezlet

Feladataink:

- az új szülők számára Nyitó szülőértekezletet tartunk
- nevelési évben két alkalommal csoport szülői értekezletet szervezünk
- az óvodapedagógus párok együtt készülnek fel, kialakítják a munkamegosztást
- a tapasztalatokat összegezzük, jegyzőkönyveket készítünk, irattárazzuk.

Sikerkritériumok:

- a szülők többsége (70%) részt vesz
- a szülők aktívak, hozzászólnak, javaslatokat tesznek
- közös döntések hozunk

FOGADÓÓRA

Célunk

- A gyermekkel kapcsolatos események, eredmények, problémák megbeszélése.

Feladataink:

- ismertetjük a fogadóórák rendjét
- egyeztetjük a szülővel az időpontot
- az óvodapedagógus páros felkészül, feladatokat egyeztet
- megteremtjük a nyugodt körülményeket a zavartalan beszélgetéshez
- az iskolába menő gyermekek szüleivel egyeztünk az iskolakezdekről
- tájékoztatjuk a szülőt egy - egy eltelt időszakról, az elhangzottak tudomásul vételét a szülő aláírásával igazolja a gyermek nyomkövetési naplóban. Szükség esetén külső szakember bevonunk
- egyéb esetben jegyzőkönyv készül a fogadóórán elhangzottakról, amely bekerül a gyermekről szóló dokumentációba.

Sikerkritériumok:

- elfogadható megoldás, közös megegyezés születik
- sikeres a felek kölcsönös tájékozódása, párbeszéde.

CSALÁDLÁTOGATÁS

- Intézménybe lépéskor tájékozódó-ismerkedő családlátogatás.
- Év közben szükség esetén (probléma, gyermekvédelmi intézkedés), amennyibe a szülő nyitott a fogadásra
- Meghívásra, együtt a csoporttal közösségi programként pl.kerti munka, szüret, állat néző, szülők munkahelyének meglátogatása, stb.

Célunk

- Az együttműködés és a bizalom erősítése, kölcsönös ismerkedés, tájékozódás.

Feladataink:

- a látogatásokat ütemezzük, előkészítjük, időpontot egyeztetünk
- a látogatás, időpontját rögzítjük a csoportnaplóban, tapasztalatokat összegezzük a gyermek nyomkövető naplójában.

Sikerkritériumok:

- megismerjük a család körülményeit
- látjuk a gyermek helyét a családban
- erősödik a személyes kapcsolat.

SZÜLŐK KÖZÖSSÉGÉNEK VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE

Célunk

- A szülői jogok gyakorlásával az óvodai nevelés eredményességének segítése.

Feladataink:

- az SZK Szervezeti és Működési szabályzatában megfogalmazott rend és tartalom szerint működtejük
- tagintézményenként évente két alkalommal szervezzük meg, illetve szülői kezdeményezésre
- a részvevőket értesítjük hét nappal korábban
- felkészülünk az ülésre
- visszacsatoljuk az érdekelt feleknek
- az elkészült jegyzőkönyvet iktatjuk

Sikerkritériumok:

- a Tagintézményi Szülői Közösség (SZK) vezetők képviselik a Tagintézmény csoport SZK vezetők által összegyűjtött szülői kérésüket, észrevételeket, igényeket
- minden csoport képviselteti magát
- a szülők a SZK választmányi tagjainak segítségével gyakorolják jogaikat
- az óvodai célok és a szülők elvárásai között összhang jön létre.

RENDEZVÉNYEK

Tagóvodák arculati programjában megfogalmazottak szerint

Célunk

- Élményszerzés, közösségépítés
- Az alapítvány bevételekhez juttatása, forrásbővítés.

Feladataink:

- felhívni a szülők figyelmét a tagóvodák alapítványi működésének fontosságára. Tájékoztatást nyújtani az adójuk 1 % -ának felajánlási lehetőségéről
- változatos, érdekes programokat választunk ki, melyeken a gyerekek aktívan vesznek részt és megfelelnek életkori sajátosságaiknak
- a szervezési feladatokat az egyenlő teherviselést figyelembevételével felosztjuk, elvégezzük, a szülőket megfelelő időben tájékoztatjuk
- a tapasztalatokat összegezzük, visszacsatoljuk a szülőkhöz, a testületben
- a szülőket tájékoztatjuk az alapítványokba befolyt összeg felhasználásáról.

Sikerkritériumok:

- a családok megfelelő létszámban vesznek részt a programon
- az óvoda anyagi forrása bővül
- pozitív szülői visszajelzések
- a szülők megismerik az óvoda értékrendjét
- a szülőkkel való partneri kapcsolat erősödik.

11.2 AZ ÓVODA ÉS A BÖLCSŐDE KAPCSOLATA

Célunk

- Hatékony munkakapcsolat kialakítása. A bölcsődei szokások, szabályok megismerésével, óvodánk, nevelőmunkánk megismertetésével a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítése.

Feladataink:

- felajánljuk a bölcsőde gondozóinak az óvodánkba látogatás lehetőségét
- bölcsődébe ellátogathatnak az óvoda dolgozói
- a bölcsőde gondozóival előzetes tájékoztató-tájékozódó információcsere az óvodánkba kerülő gyerekekről, bölcsődei szokásokról.

Sikerkritériumok:

- óvodánk és nevelőmunkánk megismerése
- a hatékony befogadás érdekében kölcsönös tájékozódás.

11.3 AZ ÓVODA ÉS KÜLHONI, HAZAI ÓVODÁK KAPCSOLATA

Célunk

- Hatékony munkakapcsolat kialakítása. Egymás intézményeinek, munkájának megismerése, szakmai kapcsolatok alakítása. Jó gyakorlatok átvétele.

Feladataink:

- közösen szervezett városi rendezvényeken, továbbképzéseken részt veszünk
- tagóvodák közti munkaközösségekben, műhelymunkában dolgozunk kapcsolatot építünk

Sikerkritériumok:

- hatékony, egymást segítő, korrekt munkakapcsolat
- módszertani kultúra bővülése.

11.4 AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLÁK KAPCSOLATA

Célunk

- Az óvoda – iskola átmenet segítése.
- A tagóvodák elsősorban a körzetükhöz tartozó iskolával tartanak partneri kapcsolatot.

Feladataink:

- az intézmények részéről a dolgozók lehetőséget kapnak a pedagógiai programok elméleti és gyakorlati alkalmazásának megismerésére, hospitálási lehetőség egymás intézményeiben
- tanítók és óvodapedagógusok közös beszélgetése az iskolába került gyerekek bevalásának nyomon követése
- óvodapedagógus-tanító szakmai napot szervezünk

- közös programokon részt veszünk

Sikerkritériumok:

- hatékony, együttműködő munkakapcsolat, mely segíti az intézményt váltó gyerekek beilleszkedését.
- egymást segítő, támogató szakmai munkakapcsolat jön létre.

11.5 AZ ÓVODA ÉS A SZAKSZOLGÁLATOK KAPCSOLATA

Célunk

- Korrekt, hatékonyan működő kapcsolatrendszer kiépülése a speciális segítséget igénylő gyermekek szakszerű ellátásának érdekében.

Feladataink:

- jelzési lapot küldünk a gyermekről a Szakszolgálat felé
- szakemberekkel konzultálunk
- közreműködünk a logopédus évenkénti szűrésében
- megszervezzük a fejlesztő foglalkozások tagintézményenkénti működtetési rendjét
- előadások, tájékoztatások szervezése szülők részére

Sikerkritériumok:

- az intézmények között hatékony munkakapcsolat létrejött
- az érintett gyermekek a szükséges fejlesztésben részesülnek
- a pedagógusok megkapják a hatékony fejlesztőmunkához szükséges szakmai segítséget
- jó partnerkapcsolat alakul ki az óvoda – szülők – és a szakszolgálatok között.

11.6 AZ ÓVODA ÉS A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT KAPCSOLATA

Célunk

- Hatékony, egymást segítő együttműködés a rászoruló, hátrányos helyzetben lévő családok, gyerekek érdekében.

Feladataink:

- együttműködünk szociális segítő rendszer munkatársaival
- részt veszünk eszmegbeszélés

Sikerkritériumok

- az intézmények között hatékony munkakapcsolat jön létre a családok érdekében

11.7 AZ ÓVODA ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KAPCSOLATA

Célunk

- A szakmai előrelépéshez, a fenntartható fejlődéshez, környezettudatos szemlélet kialakításához kapcsolódó szervezetekkel hatékony, együttműködő munkakapcsolat kialakítása.

Feladataink:

- szülői szemléletformáláshoz előadások, tájékoztatók, képzések szervezése
- fenntartható fejlődést segítő szervezetekkel való kapcsolattartás.

Sikerkritériumok:

- aktív és tudatos közösségi kapcsolatok alakulnak.

11.8 AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK KAPCSOLATA

Célunk

- Külső társadalmi környezet megismertetése.

Feladataink:

- részt veszünk: a Művészetek Háza rendezvényein
a Városi Múzeum kiállításain múzeumpedagógiai foglalkozásain
a Városi Könyvtár könyvtárpedagógiai foglalkozásain,
a Királyi Kastély, GIM ház, Levendula Galéria programjain

Sikerkritériumok:

- aktív és tudatos közösségi kapcsolatok alakulnak.
-

11.9 AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI

- Fenntartó Önkormányzat
- Polgármesteri Hivatal Szociális és Népjóléti Iroda
- Területi Képviselő
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

12 ARCULATI ELEMEK

12.1 GÖDÖLLŐI ÓVODA FENYŐLIGET TAGÓVODÁJA

A családi nevelés értékeire épülő, a szülőt nevelőtársnak tekintő olyan óvodai légkör teremtése, melyben a különböző értékeket, tulajdonságokat, kultúrát képviselő gyerekek, vidám, játékos, örömteli hangulatban töltik mindennapjaikat.

Az óvodapedagógus és gyermek szeretet kapcsolatában, harmonikus együttműködésében fejlődik jó irányba az értékes, aktív, pozitív tulajdonságokban gazdag személyiség.

Az óvoda és/vagy csoport a családi nevelés értékeire épít, a szülőt társnak tekinti a nevelésben, és olyan érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtésére törekszik, melyben az egymástól eltérő szociokulturális környezetből érkező gyerekek játékos, örömteli hangulatban tölthetik mindennapjaikat. Sajátos szervezeti keretek és formák között **integrálja-differenciálja** az óvoda óvó-védő, nevelési és szociális funkcióit.

Az óvoda ezekben a tevékenységbe bevonja a különböző helyi, társadalmi, művelődési, egészségügyi, gazdasági és egyéb szervezetek képviselőit. Ezzel párhuzamosan — a kölcsönösség elve alapján — lehetőségeiket kiaknázza. Bekapcsolódik azokba a tevékenységekbe, amelyeket a vele kapcsolatot tartó intézmények a gyerekek érdekében folytatnak. Ugyanakkor fellép minden olyan kezdeményezéssel, "szolgáltatással" szemben, amely az iskolaelőtti korosztály testi, szellemi, szociális, érzelmi fejlődését megzavarhatja vagy veszélyeztetheti.

A TÁMOP 3.1.4. pályázati programban való bekapcsolódásunk során megismertük a kompetencia alapú nevelés elméleti alapjait, a programcsomagot. Ezt az elméleti alapot beillesztettük meglévő nevelői koncepciónkba, szakmai munkánkba.

Tárgyi feltételek, épületek, helyiségek

Óvodánk helyén az 1940-es években egy speciális Erdei Iskola állt. Légúti megbetegedésben szenvedő, asztmás, illetve tüdőbeteg kisgyerekeket rehabilitáltak az Erdei Iskolában, amely később kibővült egy kicsi óvodával (akkoriban úgy nevezték, hogy "bungi") és bölcsődével is. Az Erzsébet park egyik szegletében, természetvédelmi területen megépült kisiskola az 1953-as évtől a GANZ Árammérőgyár kezelésében volt és fejlődött tovább." 1990.-ig üzemi óvodaként működött.

Az óvoda megépülésekor korszerű, modern intézmény volt. Mára azonban az épület állaga felújításra szorul.

Az óvoda udvara hatalmas, füves és fákkal telepített terület. Mozgásfejlesztő eszközökkel és udvari játékokkal megfelelően felszerelt.

Az intézmény épülete tágas, világos, ízlésesen berendezett. Belső képünk, tárgyi felszereltségünk a gyermekek és szüleik, valamint az óvodában dolgozók igényeit megfelelően kielégíti.

Eszközök, felszereltség

Esztétikusan berendezett csoportszobáink és egyéb helyiségeink egységes képet mutatnak. A bútorszat és a tároló kosarak természetes anyagból: fából, vesszőből, gyékényből készültek. Minden csoportszobához önálló öltöző és mosdóhelyiség tartozik, melyek megfelelően felszereltek. Kedvező adottságunk a padlástérben kialakított két tornaszoba, mozgásfejlesztő eszközökkel ellátva.

Szervezeti és időkeretek

Az óvodai csoportok osztatlanok, a 3–7 éves korú gyermekek együtt nevelődnek. Alap egységesen a folyamatos napirend, amely rugalmas időkereteivel a gyerek/ek fejlődési üteméhez igazodik.

A csoportok nyitottak, az átjárhatóság udvaron-épületben adott.

Csoportszervezés szempontjai:

- testvérek, rokonok, barátok, ismerősök egy csoporton belül együtt maradhatnak
- nemek szerinti optimális arány
- életkor szerinti optimális arány

Ünnepek

ssz:	Ünnepség neve:	Ünnepség időpontja:
1.	Népmese napja	szeptember 30.
2.	Állatok világnapja	október 04.
3.	Márton nap	november 11.
4.	Mikulás	december 06.
5.	Karácsony	december 20.
6.	Farsang	február utolsó hete
7.	Március 15.	március 15.
8.	Víz világnapja	március 22.
10.	Húsvét	április első hete
11.	Föld világnapja	április 22.
12.	Méhek napja	április 30.
13.	Anyák napja	május első hete
14.	Fák, madarak napja	május 10.
15.	Gyermek nap	május utolsó hete
16.	Évzáró	június első hete

12.2 GÖDÖLLŐI ÓVODA KASTÉLYKERT TAGÓVODÁJA

Óvodánk a város egyik legszebb részén, Királyi Kastély park szegletében, zöldövezetben található. Tágas, növényzetben gazdag udvarunkon fedett pavilonok biztosítják, hogy az „udvari élet” ideje alatt is lehetőségünk nyíljon a tevékenységek gazdag választékát biztosítani a gyermekek számára. Udvari játszóeszközöket folyamatosan újítjuk, korszerűsítjük, EU követelményeknek megfelelően. Minden gyermek megtalálja a kedvére valót a különböző mozgásfejlesztést segítő játékok között. / 3 féle hinta, különböző méretű funkciójú mászóakák, csúszdák, /Három árnyékolt homokozó is a gyermekek rendelkezésére áll. A foci pályája biztosítja a gyermekeknek a változatos mozgás lehetőséget. Kialakítottunk egy rövid taktilis ösvényt is. A nyári meleget a párapapucs használatával tudjuk csökkenteni. Folyamatosan a gyermekek rendelkezésére áll az ivókút az udvaron.

Óvodánk 1977-ben épült, a négy csoportszobával rendelkezünk, amelyek tágasak és napfényesek, esztétikusan berendezettek, fejlesztő játékokkal jól felszereltek. Minden csoportunk galériás részzel is rendelkezik, megnövelve ezzel a hasznos játéktérületet gyermekeink számára. Kialakítottunk egy tornaszobát, amelyben gazdag tornaeszköz állományunk áll a gyermekek rendelkezésére, mely a nagymozgások és a finommozgások fejlesztését biztosítja. Minden csoportnak külön öltözője és mosdója van.

Nevelési céljainkhoz rendelt eszközállományunk: Évek óta igyekszünk a rendelkezésünkre álló költségvetésből tudatosan fejleszteni eszköztárunkat. Alapítványunk működtetésével még tovább tudjuk bővíteni azt.

Szervezeti formák és időkeretek

Óvodánk csoportszerkezete

Nevelőtestületünk egységes szemléletéből fakadóan helyi sajátosság a jövőbeni helytállás megalapozása. Ebből következik, hogy a nevelésen belül a kognitív képességek fejlesztése erősen dominál. Az óvodai gyakorlatunk odafigyel a finomabb eltérésekre, s azt differenciált eszközökkel fejleszti.

Csoportalakítás

Mivel óvodánk szemlélete a homogén csoportok szervezését részesíti előnyben, így a gyermekek korosztály szerint kerülnek a csoportokba. Szülői igényt abban az esetben tudunk figyelembe venni a testvérek 1 csoportba való kerülése esetén-, ha a gyermekek közötti korkülönbség maximum 1 év.

Folyamatos napirend

A jól szervezett, rugalmas keret a gyermekek kiegyensúlyozott életritmusának, biztonságos életének az alapja. A napirendben a legtöbb időt a gyermek a játéktevékenységre fordítja.

A folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy egyéni tempó, egyéni igény szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket. Pozitívuma, hogy a gyermekek döntik el (természetesen 1 időegységen belül), hogy mikor kezdjenek el, vagy fejezzenek be egy tevékenységet. Például a játszó gyermeknek nem kell abbahagynia a játékot, ha behozzák a tízórait, akkor étkezik, ha „kijátszotta” magát. A napot tág intervallumokra osztjuk, s ezen belül csak kevés tevékenység kezdetét és végét határozzuk meg.

Ilyenek: Étkezések kezdete (ebéd) és a délutáni pihenés kezdete. A folyamatos napirenddel megteremtődik az egyéni képességfejlesztés, az egy gyermekre figyelés lehetősége a gondozásban is.

Javasolt napirend

6.30-tól - 12.00-ig folyamatos érkezés, játék,

ezen belül: 8:30-tól tízórai folyamatosan,

tevékenység alapú kötetlen tanulás, illetve a kötelező mozgás,

játék az udvaron.

12.00-tól – 17.30-ig tisztálkodás, ebéd, fogmosás,

pihenés előtti mese,

pihenés, folyamatos ébredés,

uzsonna, játék hazaindulásig.

A napirendben az egyes tevékenységekre fordított idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, vagy váratlan események hatására.

Hetirend

A napirendhez hasonlóan folyamatoságot, a nyugalmat segíti elő egy csoportban. Lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével a gyermekek napi életének megszervezéséhez.

A hetirend összeállításánál figyelünk, hogy mindig jusson elegendő idő a játékra, mozgásra, a különböző gyermeki tevékenységekre, a meghallgatásukra, ötleteik, kezdeményezéseik beépítésére. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Fontosnak tartjuk a családias, biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtését, melynek alapja a családdal való szoros együttműködés. Ebben a közegben formálódnak, fejlődnek a gyermekek személyiségjegyei.

Szabadon, örömmel, önként, vidáman és játékosan eltöltött napok, ahol állandóan lehetőség van a gyermeki belsőből fakadó „valamit alkotni” tevékenységre. Mindez tudatosan irányítva, segítve, továbbfejlesztve lehet csak eredményes.

Egyéni arculatunk – „Ügyes kezek” manuális tevékenység központú program

*„Csak ott, azoknál a legzsengőbb kis lényeknél lehetne valami igazán tisztának és szépnek alapját megvetni.”
(Nagy Sándor)*

Egyéni arculatunk kialakításában nagy hangsúlyt helyezünk városunk környezeti, kulturális helytörténetének bemutatására. A Gödöllői Művésztelep szellemiségének, örökségének, értékeinek megismertetése kiemelten fontos szemlélet óvodánkban. A művésztelep alkotói a kézművességet az élet minden területére igyekeztek kiterjeszteni. Az alkotótelep megalakulása a szövőház létrehozásával kezdődött. A szőnyegszövés mellett más iparművészeti ágakat is műveltek, pl : freskófestészet, üveglablak festés, bőrmunkák, kézi hímzések, bűtor tervezés, gyerekjátékok készítése, bábkészítés. Ezek a művészeti ágak adják az alapját az óvodánkban folyó manuális tevékenységeknek, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően.

Testületünk szervezett programok keretében ismerkedik városunk kulturális múltjával / pl: szecessziós túra,/. Előadásokat hallgatunk a század eleji Művésztelep mindennapjairól, az ott élők életviteléről. Megtekintjük a Városi Múzeum művészeti kiállításait, ellátogatunk a GIM- házba, felvesszük a kapcsolatot az itt alkotó művészekkel. Szakmai továbbképzéseken sajátítjuk el a művészeti tevékenységek/ szövés, agyagozás, festés, gobelinkészítés/ alapfogásait, fejlesztjük készségeinket.

Nyitottak és befogadók vagyunk mindazon értékek átörökítésére, melyek a gyermek személyiségének kibontakozását segítik.

A Gödöllői Művésztelep pedagógiájának megjelenése a programunkban.

A gödöllői műhely alkotói a kézműipar-centrikus élet- és művészetszemléletet a magyar néphagyományok, a népművészet emlékeinek az „összművészetbe” emelésével egészítették ki.

„A népművészet, mint a magyar kultúra egyetlen eredeti emléke, a modern magyar stílus alapja.”

Programunk a hagyományörzést, a népi kultúra ápolását a művészeti nevelés részének tekinti. Az óvodai élet első pillanatától kezdve a nevelés szerves részeként jelen van a hagyományápolás. A kisgyermek nevelésébe beépülnek mindazok az értékek, amelyeket a környezet, a folklór megőrzött. A lakóhely hagyományának megfelelően jelennek meg a népszokások, népi játékok, népmesék, népdalok.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi az előkészületeket és az ünnepet. Az ünnep nem merev, erőltetett, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttjátás.

A művészeti nevelés arra tanít, hogy a gyermek felfedezze, hogy milyen szépségek vesznek körül. Elvezet a harmóniára, felnyitja a szemet a világ rejtett csodáira. A művészet a gyermek belső látását fejleszti, a gyermek általa felfedező útra indul, felfedezi saját belső világát és a különféle művészi formák kifejezés világát.”¹

A művésztelep képviselőinek pedagógiai felfogása alapjaiban a gyermeki individuум önállóságának, szabadságának megvalósítására való törekvéséhez kapcsolódik.

Ismeretnyújtás a mindennapokban

Városi Múzeum múzeumpedagógiai foglalkozásain veszünk részt, ahol a gyerekek bepillantást nyerhetnek a gödöllői művésztelep szecessziós világába. GIM-ház kertjében a természet és a művészet kapcsolódását is megfigyeltetjük./ virágok, fák, színek/.

GIM-házban megismertetjük a szövés technikájával, az eszközökkel. Aktuális kiállításokat tekintünk meg. Közös séták kirándulások alkalmával gyermekeink felfedezhetik városunk nevezetességeit, épített emlékeinket.

Alkotás a mindennapokban

Az ábrázolás tevékenységekre az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. Minden csoportban jól elkülönített helyen,- barkács sarokban, alkotó sarokban - egymást nem zavarva alkothatnak a gyermekek. Olyan légkört teremtünk, melyben a gyermekek szabadon ismerkedhetnek a különféle eszközökkel, megtapasztalhatják az anyagok tulajdonságát, megismerhetnek különböző technikai eljárásokat. Teret engedünk próbálkozásaiknak. Elegendő időt biztosítunk az alkotáshoz. *Az alkotás folyamatát támogatjuk, kíváncsivá, érdeklődővé tesszük, megerősítünk, őszintén együtt örülünk a gyermekkel egy-egy alkotás létrejöttékor.*

Az év során együtt gyűjtögetjük az alkotáshoz természetben található kincseket, természetes anyagokat. /gesztenye, makk, csuhé, kukorica, zöldségek, szalma, gyapjú, méhviasz, bőr, textiliák, fonalak, spárgák, agyag, kavics/.

Technikák : agyagozás, textildíszítés, batikolás, nemezelés, fonás, szövés, gyöngyfűzés, fonás, körmön fonás, körmöcske, hímzés, bőrözés, játékeszköz készítés.

Nagy Sándor – és a gödöllői telep – nevelési elképzelései értelmében a világ művészettel jobbítható. A művészeti tevékenység végzése közben a gyermek a lelkében, bensőjében, személyiségében is fejlődik. A Gödöllői Művésztelep tradíciójával kívánjuk megismertetni a gyermekeket, a szülőket egyaránt. A körülöttünk levő épített művészeti alkotásokkal való ismerkedés is hozzátartozik gyökereink megismeréséhez.

Ünnepeink, jeles napjaink

Óvodásaink érzelmi életében meghatározó szerepet töltenek be az ünnepek. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézünk a népi hagyományokat.

A várakozás, a közös készülődés izgalma, mind örömforrás a gyermekek számára, amely egyéni vagy közös tevékenységre serkentve fejleszti őket. Megszervezésükben fontos szempontnak tartjuk, hogy a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartva az óvoda kialakult hagyományainak, a szülők igényeinek, valamint az óvoda környezeti adottságainak figyelembevételével valósuljanak meg.

Óvodánkban bevonjuk a szülőket a készülődés, a szervezés feladataiba, figyelembe véve javaslataikat, tiszteletben tartva a család ünnepeit.

Az ünnep kiemelkedik az óvoda mindennapi életéből, előzményei és emlékei illeszkednek a gyermekek természetes életmenetébe. Az ünnep fényét, hangulatát fokozza a feldíszített óvoda, a gyermekek és felnőttek ünnepi ruhája, a meglepetések és az ajándékozás öröme.

Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, közös játékokkal. Bízunk benne, hogy a rendezvényekkel sok örömet, felejthetetlen élményt tudunk szerezni óvodásainknak és minden kedves családnak.

Őszi ünnepeink, jeles napjaink

Mihály napi forgatag: néphagyományok megismertetése a gyermekekkel, vásári hangulat teremtése, szülők bevonása. Egész napos rendezvény, délelőtt népi játékok felelevenítése, eljátszása a gyerekekkel, portékák készítése, vásárlása. A délutáni esemény a családdal zajlik: lovaglás, mézeskalács árusítás, népi játékok, zsákbamaczka.

Szüret: A gyermekeknek alkalmuk nyílik játékosan kipróbálni a szőlőszüret alapvető tevékenységeit. Szőlőszemezés, szőlődarálás, préselés, must kóstolása. A szüret előtti hetekben ellátogatunk egy óvodánkhoz közeli kiskertbe, ahol a gyermekek megfigyelhetik a szőlőtőkét, az érett szőlőfürtöket. Ha nem találunk kertet, amit meglátogathatnánk, akkor kisétalunk a piacra és megfigyeljük az őszi gyümölcsöket és vásárolunk szőlőt a termelőktől. Több hetes ráhangolódás előzi meg a szüretet, verssel, mesével, őszi dalokkal, kézműves tevékenységekkel, kukorica morzsolással, népzenevel, táncolással.

Téli ünnepeink, jeles napjaink

Mikulás: napokkal előtte a gyermekekkel együtt megteremtjük az ünnepi hangulatot, a gyermekek rajzaival, alkotásaival, verseléssel, énekelgetéssel. Az óvónénik ajándékot készítenek a gyermekeknek. Az előző napokban a mikulás már bekopogtat minden csoport ablakán ezzel, még izgalmasabbá téve a várakozás pillanatait. A várva várt napon a mikulás megajándékoz minden csoportot.

Adventi kézműves délután: Hagyománnyá vált az óvodánkban a kézműves ajándékkészítő délután a szülőkkel közösen. Adventre, az ünnepre hangolódva karácsonyi zenehallgatás közben, különböző kézműves technikákkal ismertetjük meg a gyermekeket és szüleiket. Az elkészített alkotásokat hazaviszik és azzal teszik hangulatosabbá az otthonaikat.

Luca napi vásár: A Luca-napi vásárunk része a Karácsonyvárásnak. Hosszas készülődés előzi meg. Ez nem csak az óvodások készülődése, hanem a családoké és a felnőtteké is. A népi hagyománnyal megismertetjük a gyermekeket. Luca napi búzát ültetünk, vásárfiákat készítünk. Délután vásári hangulat keretében meg lehet vásárolni az ajándékokat, az egész óvoda területén játékok várják a gyermekeket, szülőket egyaránt.

Karácsony: Az óvodában advent kezdetétől készülődünk, várakozunk, ünneplőbe öltöztetjük a lelkünket, a csoportszobát. Az adventi időszakban karácsonyi díszek, ajándékok, meglepetések készítése és a mézeskalács sütése teszi teljessé a hangulatot.

Kézműves délutánon a szülőkkel közösen ötletes dekorációkat, ajándékötleteket készítünk. A folyosón felállított közös karácsonyfát a csoportok köszöntik verssel, dallal, játékkal. Majd minden csoport megkeresi az ajándékát.

Farsang: A farsangi időszak az óvodában a mulatozás, a mókázás ideje. Tréfás mondókákkal, dalokkal, csúfolókkal, népi gyermekjátékokkal hangolódunk a gyermekekkel a mulatságra. Álarcokat, maskarákat készítenek amivel magukat és az óvodát is vidám hangulatba öltöztetik. Óvodánkban a farsang megünneplése két napos esemény. Az első napon a gyermekek és az óvónők jelmezekbe, maskarákba öltözve mulatoznak, fánkot falatoznak. Tréfás vetélkedőket szerveznek. A második nap a télbúcsúztatás ideje. Ekkor az óvónénik mesejáték előadásával kedveskednek a gyermekeknek és tánc házzal fokozzuk a hangulatot. A két napos esemény zárásaként az udvaron közösen énekel körtáncal Kiszé Kata elégetésével elűzzük a telet.

Tavaszi ünnepeink, jeles napjaink

Március 15. :

Ilyenkor nyílik alkalmunk a történelmi hősekről és eseményekről beszélgetni, a nemzeti érzést erősíteni a gyermekekben. Az ünnepre való készülődés során katonás játékokat játszunk, várat építünk, hazafias verseket, dalokat mondunk, nemzeti színű kokárdákat, zászlókat készítünk.

Kilátogatunk a Petőfi -, vagy a Török Ignác szoborhoz, ahol elhelyezzük a nemzeti színű zászlóinkat. Csoportonként versekkel, énekekkel emlékezünk meg az ünnepről.

Húsvéti kézműves délután: Nagymamák az unokákkal közösen készítenek húsvéti dekorációkat kézműves délután keretében. Ilyenkor többféle technikát kínálunk fel melyet, kedvükre készítenek el közösen. Az elkészített alkotásokat hazaviszik és azzal teszik hangulatosabbá az otthonaikat.

Húsvét: Több napos készülődés jegyében telik a húsvét. Minden csoportban korosztály szerint különböző technikákkal elevenítjük fel a népi hagyományokat, az ünnepre való készülődést (Tojást festünk, mintázunk, írókázunk,,hagymahéjban festünk, locsolkodunk,). Húsvét napján a legények és leányok ünnepi öltözékben készülnek. A legények verssel, locsolóvízzel készülnek a locsolódásra, a leányok apró meglepetéssel köszönik meg. A nap fénypontja a várva várt nyuszi ajándékának megkeresése az óvoda környékén.

Pünkösöd: több napos készülődés jegyében telik, csoportonként más- más módon. Pünkösdi-király,- királyné választása különféle feladatokkal, játékokkal. Feldíszített teremben a királyi pár megkoronázása, közös éneklés, zenélés, vonulós játékok, kapus játékok, kismesterségek, néptánc, mulatozás.

Anyák napja: május első napjaiban köszöntjük az édesanyákat. A nagymamáknak készített ajándékokat otthon adják. Dalokkal versekkel mesével, drámajátékkal készülnek a nagy napra. Az ünnep délutánján a hangulatnak megfelelően feldíszített csoportszobákban, meghitt köszöntő keretében adják át ajándékaikat.

Apák napja: röviddel az anyukák köszöntése után tartjuk az apák napját. Vidám játékos hangulatban szervezzük gyermekükkel közösen ezt a délutánt. A gyermekek által készített apró ajándékkal lepjük meg az apukákat.

Gyermeknap: május utolsó napjaiban, az óvoda udvarán változatos programokkal tesszük vidámmá és felejthetlenné a gyereknapot. Az óvónénik erre a napra akadálypályák készítésével, kézműves tevékenységekkel, ügyességi feladatokkal teszik színesebbé ezt a napot.

Családi nap: tavasszal családi napot szervezünk, mindig egy adott témakör köré építjük fel ezt a programot, játékos ötletekkel, feladatokkal tesszük még izgalmasabbá (egészségnap, kerékpár túra....)

Iskolába indulók búcsúja: a nagycsoportosok egy vidám nap keretében, közös játékkal búcsúznak el az óvodától. Ezen a napon kapják meg a maguk által szőtt tarisznyát, melyek óvodai emlékeket tartalmaznak. Búcsúdallal , verssel, közös játékkal köszönek el az óvodától.

A természetóvó jeles napok

A gyermek érzelmein át ismerkedik az élővilággal, a madarak, a fák, az egész föld számára, „társ”. Fontosnak tartjuk a folyamatos gondozáson, törődésen túl az „ünneplésüket”.

- Állatok Világnapja- október. 4.
- Víz világnapja- március. 22.
- Föld napja –április 22.
- Madarak és fák napja-május 10.

12.3 GÖDÖLLŐI ÓVODA MESÉK HÁZA TAGÓVODÁJA

Nevelésünk mottója:

„... *Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.*”
(Weöres Sándor)

Az óvodáskor Micimackó- kor: a mindent és semmit csinálás különös keveréke. A szabadság ideje. Sok minden elkezdődik, de semmi sem fejeződik be.

Különösen fontos, hogy a gyermek a „létráján” megfontoltan, komolyan és ügyesen lépegessen. Mi segítjük a „létramászókat” a haladásban, hogy majd önállóan és biztonságosan közlekedhessenek. Távlatokban gondolkodunk, de a pillanatnyi történésekre figyelünk. Elfogadjuk a **követve vezetés** elvét. Azt valljuk, hogy a kisgyermek igénye a **keveset, lassan és jól**. Nevelésünk középpontjában a tágan értelmezett anyanyelvi nevelés áll: a kapcsolatok és a kifejezés kiművelése. Alapelvünk az, hogy az óvodáskor nyelve a játék és a mese érzéki és szimbolikus jelrendszere.

A gyermek rendelkezik az érzelmi megnyilvánulások iránti ösztönös fogékonysággal. Az érzelmi tanulás a boldogulás alapja. A gyermek óvodai életében az **óvodapedagógusok** nyújtják az érzelmi biztonságot, ez teszi lehetővé, hogy jól érezze magát, fejlődjön. Fontosnak tartjuk, hogy a **gyermek-dajka** kapcsolatot is pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Minden óvodai dolgozó kommunikációja, bánásmódja, viselkedése követendő minta legyen. A kisgyermek **én-tudatának** kialakulásában fontos időszak az óvodáskor: megtanulja kifejezni szándékát, érvényesíteni akarátát, megvalósítani elképzeléseit. Az **egyén a csoport** tagja is, ebben gyakorolja az együttműködést, a különbözőségek elfogadását és tiszteletét, itt formálódnak erkölcsi tulajdonságai, normái. A kisgyermek egy **nagyobb közösséghez, a népéhez** is tartozik. Életkorának megfelelően cselekvően élheti meg ezt a kötődést.

Arculati programunk alapelve, az, hogy az óvodáskor nyelve: a játék és a mese. A játék **önkéntes és szabad**. Belülről motivált és spontán. Nem a végeredmény a fontos, hanem maga a folyamat, a játék. A játék valóságyszerű, de nem valóságos. Nem érvényesek rá a valóság idő- és térbeli korlátai. A játék lényeges eleme, **örömforrása** a kockázat, a kiszámíthatatlanság. A játéknak sajátos, gyermeki rendje van. Bármikor be és ki lehet lépni belőle, újat lehet kezdeni, nyugodtan, folyamatosan lehet egész nap játszani. A játékba beviszi a gyermek a szükségleteit, érzelmeit, problémáit, konfliktusait, vágyait, feszültségeit. A játék kísérelje a jó hangulat, könnyedség, tréfa, nevetés. A szimbolikus-szerepjátékot tartjuk az óvodáskor igazi játéknak, amely szervesen összefonódik az építő-konstruáló játékokkal, barkácsolással, szabályjátékokkal, dramatikus játékkal. A játék valamennyi párhuzamosan végezhető tevékenység formát magába foglal, ami az óvodáskorú gyermeknek érdekes lehet, ami számára kívánatos. Kétféle játék folyik nálunk, amit a gyerekek maguk találhatnak ki a spontán, **szabad játék**, és az, amit az óvónő kezd, azaz a felnőtt által kezdett játék. A spontán, szabad játék legfőbb jellemzője az önállóság, szabadság, önmegvalósítás, amely a gyermek belső világának tükörképe, a gyermek szabad akaratóból, belső késztetésekre /élményekre, tapasztalatokra, vágyakra, elképzelésekre/ jön létre. A spontán játék a gyermek személyiségének tükröződése. Úgy alakítja a játék menetét, hogy érzelmeinek, gondolatainak megfelel. Állandó jelenlétünkkel, indirekt irányítással (különös tekintettel a megfigyelésre) segítjük a gyermeki elképzelések megvalósulását, támogatjuk elgondolásaikat, biztosítjuk a tapasztalatszerzést és elfogadjuk az intimitást. A **felnőtt által kezdett játékokban** az óvónő részéről tudatos indítást, késztetést kapnak a gyerekek. Ezek a játékok előre megfontolt célokkal bírnak és ezzel a valóság bizonyos jelentésbeli összefüggéseinek, megértését,

megítélését segíti elő, a gyermeknek itt is lehetősége van a választásra. A gyermek szociális, emocionális, cselekvési és kognitív kompetenciái alakulnak a játékban. Míndig azon gondolkodunk, mit játszunk, hogyan lehet mindenből jó játékot csinálni. A teljes teret a játékhoz igazítjuk, berendezési tárgyaink mozgathatóak, többfunkciósak. A játékrontó helyzeteket felismerjük, megakadályozzuk. A szülőkkel sokat beszélgetünk a játék jelentőségéről, lehetőségeiről, ajánlásokat teszünk

Mi úgy tartjuk, hogy a minden változás a gyermek viselkedésében tanulás. Szemléletünkben a **játék és a tanulás nem különül el** egymástól. A kisgyermek úgy tanul, hogy játszik. Bármit csinál, mindig tanul és ez a **teljes személyiségének fejlődését**, fejlesztését segíti. A kibontakozást **személyre szabott pozitív értékeléssel** megerősítjük. A gyermek kíváncsisága, amely veleszületett és természetes motiváció, a biztosíték arra, hogy odajön hozzánk, mert érdekes dolgokat csinálunk. Nem várunk el gyors eredményeket, produkciót. A tanulás útját, módját, hogyanját tartjuk fontosnak. Tanulni a tanulást, vezeti el a gyermeket az élethosszig tartó tanuláshoz. Megteremtjük hozzá a **tanulást támogató környezetet**, ahol támaszkodunk a gyermek előzetes tapasztalataira, élményeire, ismereteire. Fontosnak tartjuk az együttműködést, a jó közérzetet, a cselekvésre /játékra/ készítő légkört. Az óvodás gyermek tanulására a cselekvő gondolkodás jellemző, ami a gyakorlatban a gyermek számára a játék. Sajátosan tájékozódik a világban, többnyire élmények alapján. Programunkban a **találgató, kutató-kereső, a modell utáni tanulás, próba-szerencse, belátásos, felfedezési eljárások, cselekvési tanulás** /pl.: hajtatas-csiráztatás, toronyépítés, stb./ gyakorlati problémamegoldás fontosságát ismerjük el, mely segíti eligazodni őket a világban. Egyén és kiscsoport számára szervezünk tevékenységeket, nem kezdeményezünk, nem foglalkozunk, hanem **foglalatoskodunk** egész nap folyamán, játszunk, egy-egy témában hosszan elmerülünk

A **mese** az egybehangelődés és együvé tartozás eszköze, az anyanyelv csiszolt formáival. A többször hallott jó mesék, különös hangulatú versek, gyakran végigjátszott mondókás játékok, bábszínházi élmények előkelő helyet foglalnak el az életre szóló benyomások sorában, feltárják a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A gyermek a mesékben **anyanyelvével** együtt a **magyar észjárás**at is megismeri, **elsajátítja** kultúránkat. A gyermek a mesehősökkel azonosulva a képzelet szárnyán ismereteket, tapasztalatokat szerez a világról. Belső képek megteremtésével hozza létre saját mesevilágát. A mesékben azonosul a lelki állapotához egybevágó szereplővel, általa megtanulja a megoldási technikákat, majd a valóságban alkalmazza a tanultakat. A mese, a vers, az anyanyelv közege át emberi kapcsolatokra tanít, olyan helyzetekre mutat rá, amelyek megértésére más eszközökkel ebben az életkorban nincs mód.

Óvodapedagógusi feladataink egyik szegmense a szellemi nevelés megvalósulása, ezt segítve különféle rituálékat használunk a hangulat fokozására: „**kupaktanács**” – a mese bemutatásának helyszíne, félhomály, mesefotel, mesére hangoló mondóka, furulyaszó, meseláng.

Óvodai életünk megszervezésével, alkalmazkodó napirenddel lehetővé tesszük a **zenei tevékenységek** ismétlődését. Tudatosan és tervszerűen készülünk fel, ugyanakkor rugalmasan alkalmazkodunk a gyakorlati megvalósításban.

A **játék és ábrázoló tevékenység** egy tőről fakad. A gyermek játékaival lassan beilleszkedik az őt körülvevő társai és a felnőttek életébe. Az ábrázoló tevékenységében a tárgyi világot dolgozza fel: megismeri, megérti, újraalkotja. Az ábrázolás nem csak játékba épülő tevékenység, hanem maga is játék. Gyermekközpontú vizuális nevelésünkben a gyermekre koncentrálnak: megismerő képességeire, rajzoló mozgására, gondolkodására, érzelmeire és akaratára. Ezért a folyamatot tartjuk fontosnak, nem az eredményt, a teljesítményt. A vizuális képességek fejlődéséhez biztosítjuk a

kereső, kutató – találó, „próba – szerencse” tanulás lehetőségeit, és a szervezett tanulásszerzési alkalmakat. Eljárásaink megválasztásában a **gyermek vezet bennünket**, figyeljük hol tart, kéznél vagyunk, ha szükség van ránk. Manualitás – tapasztalat – élmény – ismeret – beszéd – mozgás egymást kiegészíti, átszövi a gyakorlatunkban.

Az óvodás természetes megnyilvánulása a játék mellett a **mozgás**. Ez teremti meg legoptimálisabban a lehetőséget-e korosztály tanulási képességeinek, kompetenciájának kialakulásához, fejlődéséhez, értelmi és szocializációs folyamatában az énfajlásához. A mozgásban gyakorolhatja az életkora specifikus énfunkcióit: éntudat, autonómia, kompetencia, kooperációra való alkalmasság. A mozgás a gyermek számára nélkülözhetetlen, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható. A mozgás hatással van egész életére, növekedésére, pszichikus tulajdonságaira.

A jó gyakorlatunk átadása fontos számunkra. Tagintézményünk hat óvodapedagógusa által ismerhették meg az ország számos intézményéből érkező kollégák sajátos arculati programunkat, **akkreditált bemutató** keretében.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületei régi kertes házak, melyek 1920 és 1928 között épültek. A II. és III. épület felújított állapotban áll rendelkezésünkre. A telkek összterülete 6253 m, ebből 1157,6 m a beépített rész, a többi játszótér és udvar. Csoportszobáink alapterülete 29,5-62 m között van, így van egy szükségfőhelyünk. Dolgozóink számára valamennyi épületünkben tudunk biztosítani szociális helyiséget. A fejlesztő és logopédiai helyiségek, nevelői szoba, tornaszoba kialakítása megtörtént. Szülőkkal a kapcsolattartás lehetőségét a csoportszobáinkban tudjuk megteremteni beszélgető körök, fogadóórák, közös tevékenységek, ünnepre való készülődés, köszöntés, stb. alkalmával.

Eszközök, felszereltség

Épületeink ablakait praktikus árnyékoló rolókkal láttuk el. Csoportszobáinkban szép, esztétikus, gyermekléptékű bútorok találhatóak. Játékok tárolására természetes anyagból készült tárolókat, kosarakat használunk. Hat csoportszobánkban, a játéktér megnövelését, valamint a játék intimitását elősegítő kuckósítást galériákkal oldottuk meg. Játékszereink jó minőségűek, és megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésünkre. Fajta tudatos fejlesztés eredményeként igazodnak a helyi programunk igényeihez. Programunk sajátossága, hogy sokat barkácsolunk, sok eszközt készítünk játékaikhoz. Ezért nagy mennyiségben, gyakran vásárolunk félkész anyagokat és folyamatosan pótoljuk a költségvetésből, valamint egyéb forrásból /pályázatok, alapítvány/. Tornaszerek, eszközeink megfelelő mennyiségben és minőségben állnak rendelkezésünkre. A szabad mozgásnál, mozgásos játékaiknál jó minőségű eszközökkel dolgoznak csoportjaink. Több olyan eszközünk is van, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a fejlesztést biztosítják. Az ének-zenehez sokféle hangszert használunk, csoportjaink jól ellátottak. Mi is készítünk hangszereket, eszközöket. Sok szép, igényes kivitelű mesekönyv, ismeretterjesztő könyv segíti irodalmi és anyanyelvi nevelésünket. Pedagógusaink önképzéséhez pedig folyamatosan bővülő szakirodalom áll rendelkezésre. Nevelő-oktató munkánkat segíti az IKT eszközök. Udvari tevékenységeinkhez EU szabványosított mozgásfejlesztő játékok állnak rendelkezésre. Igyekszünk gondoskodni az udvarrészek árnyékolásáról, valamint az udvari zuhanyzókról a nyári időszakokra.

Szervezeti és időkeretek

Nevelésünket olyan életmódszervezésnek tekintjük, ami három-négy évre kiterjedő idő, melyet a gondozás, a játék és a mese tölt ki. Heti rendünket és napi rendünket a **folyamatosság** elve alapján készítettük el, a **párhuzamosan végezhető** tevékenységek sajátosságaihoz és a kisgyermek

szükségeihez igazítottuk. Egyféle szervezeti formában és időbeosztással dolgozunk, azonos nevelésfilozófiai alapon, demokratikus légkört teremtve, a követte vezetés módszereivel kívánjuk gondozni, óvni, nevelni a gyerekeket. Az óvodapedagógus kínálata: játék egy- egy tevékenységformán belül. A gyerekek által kezdeti játék kiteljesítését szolgálja az óvodapedagógus segítő, a tartalmat érdekesebbé tevő, új kifejezési lehetőséget, szimbólumokat felcsillantó játékviselkedése. A kéthetes ciklus alatt sok ismétléssel, ráérősen haladunk. Mindenre annyit fordítunk, amennyi az alapötlet variációihoz, teljes kijátszásához szükséges. Az óvónő megfigyelés alapján alakítja ki elgondolását a folytatásról vagy egy új játék elkezdéséről.

Többnyire összetett, többszólamú szerepjátékokat játszanak a gyerekek kisebb csoportokban. Gyakran az óvodapedagógussal együtt. Az elképzeltékhez készül az alkalmas játékszer. Nagyobb teret kap a tárgykészítés, a játék kiindulópontja az öt tevékenységterület valamelyike: mozgás, éneklés, mondókázás, énekes játék, tánc, zenehallgatás, mesélés, verselés, vershallgatás, manuális tevékenység – rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ismerkedés a természet és az emberek világával /forma, tér, idő, mennyiségek, viszonyok/

Projektekben gondolkodunk. A projektmódszer fő értéke maga a munkafolyamat, konkrét eredményei és végtermékei mellett. A projekt munka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A tervezés tudatos pedagógiai tevékenység. A megvalósítás rugalmas alkalmazkodás a gyermekhez, helyzethez, tervezetthez. A *Hálóterv* támpont, ötlettár. A *Ciklusterv* két hét tematikus terve. A *Reflexió* a megvalósulásról készített bejegyzés kéthetente. Minden egyéb részletező elvárást a belső módszertani anyagok, valamint újabb nevelőtestületi -, vezetői határozat tartalmazza.

Napirendünk

Az időt a fentiekhez hasonlóan nem osztjuk fel rövid szakaszokra, a folyamatosságot tartjuk szem előtt. A játék elkezdése, variálása, befejezése, a mesék elmondása, ismétlése a megszokott óvodai időbeosztásnál lassúbb tempót igényel. Az óvodai életünk ésszerű tagolása elsősorban a gyerekek biológiai szükségleteihez igazodik. Ezeket a napirend szerinti játékszünetekben elégítjük ki.

6.30- 11.45 Játék a szabadban, a szobában: ezen belül 8-9 között folyamatos tízórai 10-15 perces együttlét, aminek nincs kötött időpontja és részleteiben előre megtervezett tartalma

11.45- 12.30 Készülődés az ebédhez, ebéd

12.30- 13.00 Készülődés a délutáni pihenéshez

13.00- 14.45 Mese, pihenés, alvás

14.30- 17.30 Folyamatos felkelés, uzsonna Játék /amíg az időjárás engedi, mindig az udvaron/

Csoportszervezés

Vegyes életkorú csoportokat szervezünk, mert ez áll legközelebb a családi viszonyokhoz. A kezdeteknél a kisebbek beilleszkedésére figyelünk. Biztonságérzetük kialakulásával párhuzamosan fokozottan törődünk a nagyobbak fejlődésével. A kisebbek számára követendő minta a nagyobbak ügyessége, hozzáértése. Minden tevékenységben részt vehet mindenki, életkorához igazítjuk a segítségünket. A tevékenységeket a különböző szintekre szervezzük. Az együttlét szabályainak kialakítására nagy gondot fordítunk. Élünk a többszólamú játék lehetőségével. A csoportösszetételről az óvodavezető dönt a szülő és a nevelőtestület véleményét figyelembe véve, a gyermek mindenek feletti érdeke szerint.

Az óvoda és külhoni, hazai óvodák kapcsolata

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külhoni magyar Csíkszentkirályi Méhecske Óvoda
- Svédország – Malmö
- Fontosnak tartjuk a szakmai eszmecsere fenntartását, folytatását, ezzel biztosítva további fejlődésünk lehetőségét.

Az óvoda egyéb kapcsolata

- Játékkal, Mesével Nevelő Óvónők Egyesülete

Ünnepek, hagyományok

- A **gyerekek születésnapját** csoportonként hasonló módon ünnepeljük. Különös figyelmet fordítunk az ünnepeltre, együtt készítjük el az ajándékot.
- **Óvodanyitogató Családi nap:** nevelési évünk elején megrendezésre kerül közösségalkotó tradicionális rendezvényünk. Remek alkalom a családok, gyerekek óvodába való betekintésére, a pedagógusok megismerésére, kapcsolat erősítésére. Hagyományaink között szerepel – e napon az édesapák palacsintasütése, valamint a nagymamák házi lekvárjának kóstolása.
- **Népmese napja:** ezen a napon megkülönböztetett tisztelettel fordulunk a népmese fennmaradása és a mesékben élő bölcsesség továbbhagyományozódása iránt. Csoportjainkban feldolgozásra kerül egy, az óvodapedagógus által kiválasztott magyar népmese, melyet a gyermekekkel közösen előadnak. pl: bábozás, síkbáb vagy fejdíszkészítés, gyermekrajzok, dramatizálás, stb. „ A mesehősök figyelő szemmel és nyitott szívvel haladnak útjukon, akárcsak a rácsodálkozó és útját kereső gyermek ”
- **Luca napi vásár:** örömteli készülődés, meghitt hangulat, varázslatos ünnepre való ráhangolódás. Közös készülődés a vásárra, melyen szülő – gyermek – óvoda dolgozói, mint közösség fog össze, hogy az általuk elkészített portékákat eladó sorba tegyék a kíváncsi vásárlóknak.
- **Alapítványi gyermeknap:** óvodánk alapítványi finanszírozásából részesítjük a gyermekeket meglepetés programokban, pl: kisvonatozás, ugrálóvár, körhintázás. Csoportonként egyéni lehetőségekkel színesítjük ezt a napot/hetet, hogy örömteli és emlékezetes élménnyé varázsoljuk a gyermekek számára (népi játékok, buborékfújás, szélforgó készítése, arcfestés, lufi fújás, stb).
- **Nagyok búcsúztatója:** búcsúzáskor az óvodapedagógusok a gyermekek szükségleteit, érdeklődését, kívánságait veszik figyelembe, és egy vagy több napig, esetleg több hétig is olyan gyermekközeli programokat szerveznek a búcsúzó, iskolában maradó társaiknak. amely felejthetetlen élménnyé varázsolják az óvodától, a társaktól, az ott dolgozó felnőttektől való elválást. Fő szempont az önfeledt játék, együttlét- a szülőkkel, nagyszülőkkel, testvérekkel együtt – melynek hangulata, élménye hosszú évekre megmarad a gyermekek emlékezetében, és a családok közös emlékei között.
- **Erdei óvoda:** nevelési év végén a nagycsoportos gyermekeknek lehetőséget biztosítunk táboroztatásra. Az örömteli együttlétet a gyermekek tapasztalatszerzése, élmény dús programok és a természetben töltött idő teszi feledhetetlenné. Pl: elemlámpás éjszakai túra, állatsimogatás – etetés, lovaglás, hintózás, libatelep – keltető megtekintése, biokertészet, tavak állat - és növényvilágának felfedezése.

12.4 GÖDÖLLŐI ÓVODA MOSOLYGÓ TAGÓVODÁJA

A Kazinczy lakótelep szomszédságában található négycsoportos óvodánk a nyugalom szigeteként őrzi gyermekeinket a város zajától.

Csoportjainkban szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag óvodai életet biztosítunk, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy önállóságot, jó testi-lelki közérzetet nyújt minden gyermeknek.

Fás-bokros udvarunkon, barátságos csoportszobáinkban elfogadó, családi légkörben élnek az eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekeink óvodás mindennapjaikat.

Homogén, illetve részben osztott csoportokat szervezünk elsősorban, mert a közeli életkorú gyermekek testi-lelki szükségletei könnyebben összehangolhatók, hatékonyabb az egyéni különbségek megfigyelése alapján végzendő differenciált képességfejlesztés, melynek célja, hogy gyermekeink kudarcmentesen kezdjék el az iskolát.

Tárgyi feltételek

Az óvoda tárgyi feltételeinek terén az épület adottságai meghatározóak. Az épületben négy, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe vevő csoportszoba található.

A csoportszobák világosak, ízlésesen berendezettek. Mindegyikhez önálló öltöző és mosdóhelyiség tartozik. A gyermekek idegrendszeri fejlődését szem előtt tartva sok időt töltünk a szabadban. Mind a négy csoportszobában galéria található, mely segítséget jelent a játéktevékenység során a megfelelő hely kialakításában.

A kötelező eszközjegyzék előírásainak megfelelő alapvető felszereltséggel rendelkezik az óvoda, néhány helyiség (orvosi szoba, elkülönítő, fejlesztő szoba) kivételével. A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges játékszerek, eszközök kellő mennyiségben állnak rendelkezésre a csoportszobákban. Játsszóterei eszközeink többsége az EU szabványnak megfelel, tanúsítvánnyal rendelkezik.

Az elmúlt évek tapasztalatai – a gyermeki, szülői és iskolai elégedettségmérések – azt igazolják, hogy gyermekeink szeretnek óvodába járni, szívesen, örömmel tevékenykednek, nyitottak a környező világra, szeretik a kihívásokat, tevékenységükben megjelenik a kreativitás. A program következetes alkalmazásának eredményeként gyermekeink 6-7 éves korukra alkalmassá válnak az iskolakezdésre. Óvodánk felvételi körzetébe tartozik a Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona, mely a gyermekvédelmi feladatok kibővítését eredményezte. A családok évközben bármikor beköltözhetnek az otthonba, az óvodaköteles gyermekek ellátását elsősorban intézményünknek kell biztosítania, mely rugalmas hozzáállást és folyamatos férőhely biztosítást igényel.

Pedagógiai hitvallásunk

*„A siker az a mód, ahogyan éled hétköznapjaidat.
Apróságokban látszik: amiket teszel, amiket mondasz.
A siker nem a sok pénz, nem a fényes dicsőség.
Több, mint birtokolni, amire mindenki tör.
A siker megértő lélek, nyitott gondolkozás.
Hűség a barátaidhoz, az eszményeidhez.
Gyermekek, akiket szeretsz, akik tanulnak tőled.
A siker a jellemben rejlik, és mindenben, amit teszel.”
(Maria Montessori)*

Nevelési alapelvünk: szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag óvodai élet fenntartása a cél, ahol a gyermekközpontság úgy jelenik meg, hogy önállóságot, **jó testi-lelki közérzetet** nyújt minden gyermeknek.

Kiindulási pontok

- Minden gyermek saját képességeinek figyelembe vételével nevelhető, fejleszhető,
- Nem csak az óvodapedagógus fejleszt, hanem fejlesztik a kortársi kapcsolatok, az óvodai felnőttek hatása, a családi háttér, a különböző környezeti tényezők,
- Az óvodapedagógus pedagógiai attitűdje sugározza, hogy:
 - Te fontos vagy nekem
 - Rád figyelek
 - Segítek neked
 - Biztonságot adok neked

Saját arculati elemünk

Anyanyelvi nevelés és kommunikáció

Változó világunk fontos elvárása a biztos eligazodás, a gyors alkalmazkodás, mely elengedhetlenné teszi a jó kommunikációs képesség elsajátítását. Ezért pedagógiai programunkat az anyanyelvi nevelés és kommunikáció feladatrendszeré köré csoportosított tevékenységformák alapján készítettük el.

Az anyanyelvi fejlesztő játékok, szituációs szerepjátékok, kommunikációs, metakommunikációs helyzetgyakorlatok természetes módon épülnek be a gyermekek játéktevékenységébe, melyeket az óvónők tudatos tervezőmunkával készítenek elő, s szabadon választott módszerek, eszközök igénybe vételével szerveznek.

A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban. Célja a kapcsolat felvétele, az információ eljuttatása a másikhoz, a társ reakcióiból (kommunikációs és metakommunikációs) a megértés ellenőrzése, a kapcsolat valamilyen szintű mélyítése. A kommunikáció és metakommunikáció elválaszthatatlan egymástól, a jelzések kiegészítik, helyettesítik, mélyítik, vagy semlegesítik a szóbeli közlést.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A nyelvi játékok beépítése a szabad játékba és a többi tevékenységformába

- A gyermekek mondanivalójának meghallgatása.
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Odafigyelés a válaszok igénylésére és a beszédkedv fenntartására.
- A beszéd automatizmusainak, a beszédmozgásoknak és a beszédhallásnak finomítása.
- A nyelvi hátrányos helyzetű, illetve nyelvi kiemelkedő képességű gyermekek differenciált fejlesztése.

Helyes-cjtés

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Nyelvgyakorlatok
- Hangerőváltási gyakorlatok
- Gyorsasági gyakorlatok
- Időtartam gyakorlatok beépítése a játéktevékenységbe.

Beszédfejlesztés és kommunikáció

- A szókincsbővítés,
- Mondatalkotás,
- Folyamatos beszéd elsajátíttatása, gyakoroltatása.

A szervezett játékok tartalma

- Köszönés a felnőtteknek, gyermekeknek
- Bemutakozás
- Szándéknyilvánítás
- Megszólítás
- Tudakozódás
- Üzenetközvetítés
- Véleménynyilvánítás
- Elbeszélés élmény ill. kép alapján
- Mesebefejezés
- Emberek, állatok, növények leírása
- Személyi adatok

Illem

Az óvodáskorú gyermekek érintkezési kultúrájának alakítása az alábbi területeken:

- Viselkedési szokások alakítása
- A jó megjelenés, a higiénés szokások alakítása
- Étkezési szokások alakítása
- Közlekedési illem gyakoroltatása
- Nem verbális kommunikációs gyakorlatok („Játsszuk el szavak nélkül”) szervezése
- Irodalmi szövegek (vers, mese) eljátszása, mimetizálás.

Ünnepeink: Szüreti multság, Mikulás, Karácsony-Advent, Fenyőfadíszítés, Farsang, Húsvét, Március 15., Alapítvány bál, Gyermeknap Nagyok búcsúztatója, Apák napja, Jeles napok (állatok, - víz, - föld világnapja; madarak és fák napja.)

12.5 GÖDÖLLŐI ÓVODA PALOTAKERT TAGÓVODÁJA

*„Sohasem az a fontos, hogy milyen
messze, milyen magasra ment az
ember, s az sem, hogy milyen nehezen –
csak az, milyen élményeket hozott
magával.”
(Karl Luken)*

Óvodánk városunk szívében a kastély ősparkjában található.

Helyi viszonyaink ismeretében olyan életmódszervezést választottunk nevelési programunk alapjául, ahol a **gyermeket körülvevő környezet szerepe meghatározó**. Ebben védjük, ápoljuk és erősítjük a gyermekek fejlődő, belső világát.

Figyelmes, szeretetteljes együttéléssel a szülők nevelőpartnerként egy boldog, védett gyermekkor biztosításával bontakoztatjuk ki az egyszerű és megismételhetetlen gyermeki személyiséget.

A **külső világ tevékeny megismerésére nevelés** legkisebb kortól kezdődően szinte kizárólag a játéktevékenységben valósul meg.

Életmódszervezésünk alapja a **közös, pozitív élményszerzés**, amely szemléletünk szerint meghatározója és forrása a tanulás folyamatának is. Az érzelmi biztonság, a pozitív élmények megteremtésével alkotó, a szabad és belsőleg motivált játék lehetőségét biztosítjuk. Spontán játékok során felmerülhet vágyaik, elképzeléseik megvalósításához állandó partnert érezhetnek bennünk.

Hogyan lesz minden gyermek számára örömforrás a játék?

Biztosítjuk az újszerűséghez való kapcsolódást, a mozgást, a funkciók begyakorlásának lehetőségét, a funkcióörömet, ritmikusság megélését, a konfliktusélményektől való megszabadulást.

Elfogadjuk a játék céljának labilitását, biztosítjuk a játékszabadságot.

Többfunkciós eszközök biztosításával és beleélőképességünkkel lehetővé tesszük a kreatív tevékenykedést és az azonosulási törekvések kibontakozását.

Természetesnek tartjuk, hogy a gyermekek a mindennapi dolgokat, furcsán, a játék logikája szerint kapcsolják össze, megnyilvánulásainkban, reagálásainkban alkalmazkodunk e sajátos játéktudathoz.

A **környező világ megismerése során szerzett élmények és tapasztalatok** felhasználásával, újraélésével a gyermekek játékukban a felnőtteket és egymást utánózva gyakorolhatják, elsajátíthatják az együttélés elemi szabályait. Miközben fejlődik együttműködési és kommunikációs készségük, formálódik viszonyuk önmaguk, társaik és környező világ iránt.

*„A környező világ iránti
érdeklődésünk velünk születik.
Születésünk pillanatától egy bonyolult
és elkápráztató világ felfedezői
vagyunk. Vannak emberek, akikben ez
a szenvedély az idő múlásával vagy az
élet megpróbáltatásai közepette kihűl,
de vannak olyan szerencsések, akiket
életük végéig hevít.”
(Gerald Durrell)*

Éppen ezért feladatunknak tekintjük

- A természet megszerettetését, biztonságos eligazodást a környezetben.
- A természet okos és mértéktartó felhasználását.
- Önmagunk, gyermekeink és szüleik környezet- és természetkímélő szemléletének alakítását.
- Más élő tiszteletére, megbecsülésére, szeretetére nevelést.
- Fejlődés, változás követését, folyamatos megfigyelés alapján, tevékenységeken keresztül.
- Megfigyeléseket, gyűjtőmunkát, spontán szituációkban szerzett élmények, személyes tapasztalatok közös tevékenységekbe építését, rendszerbe foglalását, alkalmazását.

Életmódszervezésünk alapja a négy évszak körforgása. Az ünnepek, a jeles napok és a természet főbb eseményei gyakran szorosan kötődnek egymáshoz. A hétköznapi és ünnepi teendőket, életünk fontos mozzanatait befolyásolják a természet változásai, ezért **az óvodai élet fő tevékenységei, témái szükségszerűen környezettartalmúak.**

Valljuk, hogy a gyermeki személyiség egészére ható nevelési feladatokat csak a nevelési területek egymásra épülésével, a köztük lévő kapcsolódási lehetőségek felismerésével, spontán és tudatos kihasználásával lehet eredményesen megvalósítani.

Programunkban ez a külső világ tevékeny megismerésének előtérbe helyezésével valósul meg. E köré csoportosítjuk az óvodai nevelési területek témaköreit. A művészeti eszközök spontán, szituációhoz illeszkedő felhasználásával a létezés élményét sokszínű érzelmi hatással fokozzuk, így válik az élménybefogadás szintjén a gyermek számára megragadhatóvá az őt körülvevő világ. Izolált funkciótréningek helyett hatékonyabbnak tartjuk az indirekt, komplex módszereket alkalmazó nevelést. **A szűkebb és tágabb környezettel való folyamatos, közvetlen, aktív kapcsolat** biztosítja a gyermek önkéntes, örömmel végzett tevékenységformáiban kreatív ötleteik kipróbálási lehetőségét. Az óvodáskorúak tapasztalatszerzésének színtere a környezet, amelyben élnek, ezért a tartalmi szervezésnél a helyi adottságokat vesszük figyelembe (helyi lehetőségek feltárása, felhasználása).

Környezeti nevelésünk helyszínéként fontosnak tartjuk az ember alkotta tereket (az óvoda helyiségei, a város, az utca, múzeum, könyvtár, repülőtér, stb.), mert az adott környezet sajátosságairól valóságos és konkrét képet nyújtanak, biztosítják az interaktív kapcsolatba kerülés lehetőségét.

A természeti környezet megismeréséhez, tapasztalásához legalkalmasabb terepként magát a természetet választjuk.

A szabadban folytatott környezeti nevelés során az élmény ingergazdagsága pótolhatatlan, hasonlóan azokhoz az érzelmi és racionális hatásokhoz, amelyek a tapasztalás közvetlensége révén az élmény hitelességét biztosítják.

A gyermekeinket körülvevő világ fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az élet gazdagságával, sokszínűségével, kitarulkozik felénk, sok mindenre tanítja, neveli őket a dolgok valóságában, egységében.

Alapvető feladatunknak tekintjük **gyermekeink kimeríthetetlen kíváncsiságának kielégítését**, különböző irányokba fordítását a reális élményszerű tapasztalás biztosításával, melynek színtere a közvetlen és tágabb természeti környezet.

A megvalósítás során meghatározó szereppel bír a **hét első napján szervezett túra**. Ilyenkor hátizsákot viszünk magunkkal, melyet a szülőkkel történő megbeszélés szerint lehetőleg szendvicssel, gyümölcsrel, vízzel töltenek meg – ezzel is alakítva az egészséges életmód és táplálkozás szokásait.

Amikor útra kelünk, kalandot és élményt várunk.

Túra közben sok minden történhet velünk – a természetjáró lét sok szép és felejthetetlen emléket ígér. Eközben barátokra lelünk, megismerjük önmagunkat, s talán megértjük azt a nagy rendszert, amelyből magunk is vétettünk: a **TERMÉSZETET**.

Igazi „**TURISTÁKAT**” szeretnénk nevelni, akik a természettel való harmóniát élvezik és ezért teljesítményre is képesek, legyőzve akadályokat, legyőzve önmagukat.

A természetjárás számunkra egyszerre nevelési és megismerési lehetőség, szemléletmód és cselekvési forma, érzelmi és értelmi viszonyulás környezetünkhöz. „Turistának” lenni egy pozitív életforma. Gyermekeinkkel együtt önként, saját gyönyörűségünkre járjuk a természetet. A kellemes fizikai fáradtság, a hétköznapiól eltérő környezet, a jó hangulat és együttlét szolgálja az idegrendszer fejlődését is.

A természettel összhangban élni tudni „nehéz hivatás”, hisz egész embert kíván, ám cserébe tartalmas elfoglaltságot nyújt egy teljes életre.

Túránk útvonalaának meghatározásakor Picasso szavait tartjuk szem előtt: „Mindig a részletek a legizgalmasabbak...”. Célunk a szervezet edzése mellett a természet apró csodáinak felfedezése. Az „itt és most”-ből kiindulva a helyi sajátosságokra építve a helyi környezeti elemeket vonjuk be a személyes tapasztalás körébe.

Túránkat kiegészítik a napi spontán kínálkozó tapasztalati lehetőségek, alkalomszerű kirándulások, portyázások. Ezek is szervesen beépülnek a nevelés folyamatába.

A kirándulásokon, portyázásokon gyermekeink érdeklődését nem a részletek, hanem a természet egésze köti le. A jó levegő, a friss illat, a lehullott avar – amiben ugrálni lehet – szinte megbabonázza őket. Vígán rohangálnak a tisztáson, réten, bújócskáznak a bokrok, fák között. Ilyenkor a részletek megfigyelésére csalafinta ötleteket csempészünk játékaikba.

A kialakult csoportszokásoknak megfelelően rendszeresen visszatérünk állandó helyszíneinkre, ahol az évszakok változásait követjük nyomon: folyamatos megfigyelésekre, a természeti jelenségek, növények, állatok fejlődésének változásai adnak módot.

Felhasználjuk a váratlan helyzetekből, eseményekből adódó tapasztalatszerzési lehetőségeket is.

Váltakozó helyszíneinken számos alkalom kínálkozik, hogy kielégítsük a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, megismerési vágyát.

Természetfürkésző túráink, sétáink során számos könnyed, vidám, játékos tevékenykedési lehetőség adódik: gyűjtögetések, megfigyelések, vizsgálódások, összehasonlítások, nyomolvasás, mérések, kísérletező tapogatózások, elemi modellezések, adott nyomvonal biztonságos bejárása, tájékozódás terepen.

Segédeszközöket is viszünk magunkkal, melyek a jobb megfigyelést teszik lehetővé, szabad szemmel nem látható titkokat tárnak fel (növény-, állathatározó, nagyító, távcső, térkép, stb.).

Gyermekeink nemcsak a környező világot kutatják szívesen, hanem önmagukat és társaikat is nagy örömmel nézegetik nagyítón keresztül.

Változatos formában, minél több érzékszerv bekapcsolásával biztosítjuk a felfedező, kutató ismeretszerzést, több szempontú felidézést. Sokoldalú tapasztalatuk birtokában átélhetik, hogy egy-egy megoldáshoz többféle módon lehet eljutni.

Tapasztalataink szerint így válik megvalósíthatóvá, hogy a gyermekeinknek pozitív viszonya alakuljon a növényekhez, állatokhoz és az élettelen környezet alkotórészeihez. Ráéreznek, hogy a természetben minden összefügg mindennel.

12.6 GÖDÖLLŐI ÓVODA ZÖLD TAGÓVODÁJA

A „zöld” elnevezést nem az épület színe miatt kapta óvodánk. Egyrészt építészeti megoldások indokolják ezt az elnevezést, amelyek a természettel együtt élő környezetet biztosítanak és a hosszú távú gazdaságos működés igényének is eleget tesznek pl. az extenzív zöld tető, napkollektor, esővíz visszaforgató. Másrészt az óvodánkban folyó pedagógiai munkában nagy hangsúlyt kap a környezettudatosságra nevelés. Az „Örökös Zöld Óvoda” és a „Madárbarát Óvoda” címeinknek megfelelő módon élünk és szervezzük az óvodai életet.

A környezettudatos szemléletmód alakítása óvodánkban a szokásokban, hagyományokban, a hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül és áthatja a nevelési folyamat egészét. Arra törekszünk, hogy a környezet megismerésére nevelés lehetőleg természetes környezetben, vizsgálódásokkal, megfigyelésekkel, szenzitív játékokkal, gyakorlati megtapasztalás által történjen.

Tagóvodánk korszerű, jó szakmai és tárgyi feltételekkel rendelkezik. A tárgyi feltételek bővítése, korszerűsítése a fenntartó által biztosított költségvetésből, és a szülők által támogatott alapítvány hozzájárulásával történik. Az épületben megfelelő internetkapcsolat támogatja munkánkat.

Óvodánk esztétikus, korszerű, akadálymentesített épületben működő, önkormányzati fenntartású intézmény. A középen elhelyezkedő kör alakú tornaterem két oldalán 3-3 csoportszoba a földszinten, egy-egy az emeleten található. Az óvoda épülete ívesen öleli az udvart. Minden csoportnak külön fürdőszobája van. A földszinti csoportokban galériák bővítik az alapterületet, itt pihennek ebéd után a gyerekek. Ezeket a csoportokat terasz köti össze az udvarral, kertkapcsolatosak.

Az emeleti két csoportszobához egy-egy fedett játszóterasz tartozik. Két tálaló konyha szolgál az ételadagolásra, mosogatásra, két étellift az emeleti csoportszobákba az ételek, edények szállítására. Az épület akadálymentesített. Mozgás-, hallás- és látássérültek fogadására, speciális igényeik kiszolgálására alkalmas. A pince szinten a gépészeti egységek mellett lettek elhelyezve a személyzet kiszolgáló helyiségei és a sószoba.

Udvarunkon szabványos játékeszközök, eséscsillapító gumiburkolat telepítése történt, a játékok különböző korosztályok igényeinek megfelelően lettek kiválogatva. Tágas és sokféle eszközzel felszerelt tornatermünk hozzájárul a gyermekek mozgásfejlődéséhez, valamint szakmai konferenciák lebonyolítására és egyéb kulturális rendezvények szervezésére is használjuk. A logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus egyéni fejlesztő foglalkozásaihoz is rendelkezünk külön helyiségekkel. Sós szobánk esztétikusan kialakított helyiség, mely felszereltségének köszönhetően minden óvodai tevékenységre lehetőséget ad.

Óvodai nevelésünk alapelvei

Azért választottuk Dr. Húvös Éva gyermekpszichológus programját, a Differenciált Óvodai Bánásmódot (továbbiakban D.O.B.), mert az egyéni differenciálás áll a középpontjában és lehetőséget ad számunkra, hogy minden gyermeket külön és egyedi személyiségként fogadjunk el és neveljünk.

A program megvalósíthatóságának alap feltétele a modulokból álló Folyamatkövető Napló vezetése. Ennek segítségével történik a gyermekek fejlődésének nyomon követése és az egyéni bánásmód tervezése. Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak a csoportokban. Az éves és heti tervezésünk során törekszünk a témák projektekben való feldolgozására.

Nevelőtestületünk egységes pedagógiai szemléletet képvisel, amely a gyerekek mindenkifelett álló érdekeit tartja szem előtt. A változó elvárásokhoz való alkalmazkodás közben megőrizzük értékeinket. Értéknek tekintjük a megőrzött gyermekkort, a felszínes céloktól, értékektől való védelmet, az önálló, szabad játszást.

A városközponttól távol működünk, felvételi körzetünk nagy. A gyerekek családi háttere vegyes, különböző életkörülményű, változatos szociokulturális háttérű családokból érkeznek hozzánk. Gondozásuk, nevelésük differenciált módszerek alkalmazását kívánja meg.

Egyaránt fontosnak tartjuk a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.

Nyolc vegyes életkorú csoporttal dolgozunk. Pedagógiai asszisztensek és dajkák segítik a nevelő munkánkat. A személyi feltételek a jogszabályi feltételeknek megfelelően biztosítottak, óvodánk az engedélyezett létszámmal működik. A hiányzó óvodapedagógusi állásokat nyugdíjas óvodapedagógus kollégák töltik be.

Programunk – a D.O.B. – a felnőttek részére feladatokat tűz ki, ezek minőségi végrehajtását ellenőrzi, elemzi, értékeli. A gyerekeknek lehetőséget ad, hogy bizonyos elvárásoknak fokozatosan tehessenek eleget. Arra építünk, amit a gyermek már tud, amire már képes és nem arra, ami éretlen funkcióval nehezített.

A felnőttnek finom, differenciált eszközökkel azt kell közvetítenie a gyerek számára, hogy „fontos vagy nekem”, „most rád figyelek”, „tőled is ezt várom”. Az egymásra való figyelésben a türelem, az elmélyültség és a kivárási váltakozik, beépül a nevelésbe. Nevelésünk során valóban a játszó gyerek kerül a középpontba, közben felfedezi az épített és természetes környezetet, a mozgást, a ritmust, a rajzolást, a számlálás örömeit, mindazt, amit „türelmes szenvedéllyel” és változatosan felkínálunk neki. A mese, a vers, a számok világa, a mozgás, az élmények, a szokásrendszer vagy a környezet megismerése nem merev korlátok közé szorított követelmény.

Önállóságra, a nyugodt, elmélyült cselekvés örömeire, a kudarcok megismerésére és elviselésére, az együttműködésre, a konfliktusok megoldásának megtanulására, az egymástól való tanulás értékének felismerésére kívánjuk felkészíteni őket a biztonságot nyújtó, toleráns pedagógus jelenlétében, közreműködésével.

Nyugodt, tartalmas környezetet biztosítunk és ebben minden gyerek, még a diszharmonikus adottságokkal rendelkező is kíváncsi, érdeklődő és képes a fejlődésre. A 3-8 éves korú gyerek fejlődése ugrásszerű és egyenetlen. A gyerekek megismerése, egy-egy gyerek sajátos tudásának felfedezése a fontos. Erre építhető az adott gyermek képesség, készség fejlesztése, és a prevenció. Mindenekelőtt az egyéni sajátosságokat, a gyermek fejlettségét kell megismerni, ebből kiindulva kell a legközelebbi fejlődési zónára eljuttatni.

A gyerekek játszanak, tapasztalatokat gyűjtenek, kielégítik kíváncsiságukat, próbálgatják önmagukat, kapcsolatokat alakítanak. Megtanulják az ÉN és MI közötti kapcsolatokat.

Ebben a folyamatban ismeri meg a gyermek a másik embert, mindent, ami más, mint ő. Kitalapozza, mi a jó és mi a rossz, mi az igaz, és mi a hamis. Tanulja az életet, amelynek az óvoda egy sajátos színtere. A gyerekek figyelnek egymásra, a felnőttekre, a játszás, nem-játszás közben is tanulnak egymástól.

Joguk, hogy különbözőek legyenek Pl. a befogadási periódusban. a kapcsolatokban vagy autonómiájuk mértékében.

Programunk hatékonyságát az jelzi, ha a gyerekek figyelnek, aktívak, önállóan tájékozódnak környezetükben, ha ki tudják fejezni igényüket, örömeiket, bánatukat, fáradságukat, erőfeszítéseiket. Kérdeznek a felnőttől, tudnak róla, hol és hogyan kaphatnak segítséget. Legyenek képesek az önálló gondolkodásra, kísérje őket a kíváncsiság és az erőfeszítésből adódó jó érzés.

A felnőtt eszközként használja a finom jelzéseket, a gyengéd mozdulatokat, hanglejtést, a változatos nyelvi fordulatokat, a humort vagy éppen a határozott elvárást, utánozható modellként szolgál. A szituációkban, a kommunikációban alkalmazható alku, csere vagy kompromisszum lehetőségek elsajátítását segíti. Mind a gondozásban, mind a felnőtt egyéb tevékenységeiben elsődleges a válaszkészség és megszólíthatóság.

A gyerek alapvető szükséglete a biztonság folyamatos megtapasztalása. Minden egyes gyereknek éreznie kell, hogy a felnőtt ott van a háttérben, bármikor segítségért, felvilágosításért, eszközért fordulhat hozzá. Ebben a légkörben a gyerekek megszokják, hogy ne zavarják egymást, segítsenek társaiknak. Megtanulják a konfliktusok többféle megoldását, egymás másságának megértését, értékeinek megbecsülését, gyengeségeik elfogadását, személyes képességeik megmutatását.

Nevelésünkben fontos szempont, hogy kerüljük a gyerekek számára izgató élményeket, a tömegességet, a kampánymunkát, a kapkodást, a személytelen helyzeteket, az erős hangok használatát.

A felnőtt nem erőlteti rá a tudását a gyerekekre, nem siettet bizonyos ismeretek elsajátítását.

Ennek érdekében a felnőttek Helyzeteket teremtenek, lehetőségeket biztosítanak a megtapasztalásra. A Helyzetek a felnőttnek tudatos felkészülést jelentenek, a csoport számára a műveltségi területekkel való komplex találkozást. Ezek a lehetőségek a gyerekek részére sohasem kötelezőek, választhatnak, dönthetnek. Az óvodai élet tevékenységformái (játék, mese, vers, ének, zene, énekes játék, gyerektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, mozgás, külső világ tevékeny megismerése), komplex módon jelennek meg a Helyzetekben.

A Helyzetek típusai: Gyűjtögetés, Élmény, Mozgás, Kommunikáció, Játék, Tárgyak anyagok.

Óvodánk évente ismétlődő programjai, hagyományai

Fontos elv, hogy minden ünnepünk és programunk nyitott. Szívesen várjuk a szülők érdeklődését, részvételét, segítségét.

- Augusztus végén, a csoportok által megjelölt délelőtti folyamán, búcsúztatjuk az iskolába menőket. Aznap, a *Jelátadó délutánon* fogadjuk az óvodába érkező új gyerekeket. Itt adják át a jelüket az iskolába menő óvodások az újonnan érkezőknek.
- „Fogadj be a kertedbe, otthonodba!” programunk, segít a tapasztalatszerzésben, a közvetlen környezet megismerésben. A családok meghívják, beengedik a csoportot otthonukba, kertjükbe, munkahelyükre.
- Adventi készülődés: Az adventi készülődés a szülők bevonásával történik. November végén „Készítsd magad!” munkadélután szervezünk a tornateremben, ahol a gyerekek és a szülők együtt alkothatnak. A csoportok a szülők együttműködésével Csoport munkadélután is szerveznek novemberben, ahol a szülők a gyerekek részére saját maguk készítenek ajándékot.
- Adventi vásár: A szülők szervezésében, közreműködésével valósul meg.
- „Mikulás keresés”: Útjelzőket követve, találunk rá a Mikulásra a természetben (rossz idő esetén az óvodában).

- Karácsony: Az ünnep karácsonyfa állítással, magunk készítése ajándékok átadásával, énekléssel, verseléssel, meséléssel, a szeretet jegyében telik.
- Farsangi ünnepünk jellemzője a két egész napon át tartó mókázás, jelmezbe áltözés. Első nap a csoportban délelőtt a szülőkkel közösen játszunk, énekelünk, táncolunk. A második napon az óvodai felnőttek mesejátékkal készülnek a gyerekek számára, zárásként kiszébbot égetünk az udvaron.
- Március 15. ünnepét a csoportok eltérően, saját szokásaiknak megfelelően szervezik.
- A Húsvéti készülődés a néphagyományok felelevenítésével történik: tojásfestés, locsolkodás. Nyúlkeresést szervezünk, mely során a húsvéti nyúlhoz vezető utat sárgarépa, káposzta, tojáshéj darabok jelzik.
- Az Anyák napja az anya-gyermek, család-gyermek kapcsolat erősítését segíti, a gyermek által készített kis ajándék átadásával, ének, vers előadásával. Csoportszokás szerint.
- Évbúcsúztató délután a csoportokban május hónapban. Az év közben megismert kedvenc dalok, versek, játékok felelevenítésével.
- Óvoda-napunkat a gyerekeknek és családjuknak júniusban egy szombat délután szervezzük meg. Különböző játéklehetőséget teremtünk (kézműves, mozgás, hagyományőrző játékok stb.), szórakoztató bemutatókat szervezünk. Ezt a napot a gyerekek, a családok, az óvoda dolgozói vidám hangulatban, együtt töltik el, közösséget építve, a szülők együttműködő, aktív részvételével. A bevételt a Szivárvány Alapítványunkon keresztül a gyerekek javára fordítjuk.
- Minden csoportban szokás a gyerekek születésnapjának megünneplése. A csoportok sajátosan kialakított csoportszokás szerint ünnepelnek.

13 FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> 11. 2022. 06. 27.

Gödöllői Mesék Háza Óvoda Pedagógiai Programja 2019

Gödöllői Palotakert Óvoda Pedagógiai Programja 2019

Gödöllői Zöld Óvoda Pedagógiai Programja 2019

Gödöllői Kastélykert Óvoda Pedagógiai Programja 2019

Gödöllői Fenyőliget Óvoda Pedagógiai Programja 2019

Gödöllői Mosolygó Óvoda Pedagógiai Programja 2019

14 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

		ALÁÍRÁS, PECSÉT:	DÁTUM:
Készítette:	Gödöllői Óvoda nevelőtestülete		2022.06.17.
Elfogadta:	Gödöllői Óvoda nevelőtestülete		2022.06.17.
Véleményezte:	Szülői Közösség		2022.06.27.
Jóváhagyta:	Óvodavezető		2022.06.27.
Egyetértés:	Gödöllő Város Önkormányzata		2022.06.27.

15 ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: 2022. július 1-től

- Határozatlan időre szól

A helyi pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- szervezeti átalakítás
- a nevelőtestület, vagy a partnerek módosító javaslatára
- a fenntartó rendelkezései alapján

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten
- a program módosításához a nevelőtestület és a partnerek 51%-os többségének szavazata szükséges

Az eredeti példány megtalálható:

1. Gödöllő Város Önkormányzata
2. Óvodavezető
3. Irattár

Tartalom

1	BEVEZETŐ	3
2	AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLJA	3
2.1	ALAPELVEK	3
2.2	CÉLOK	4
3	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	4
3.1	GYERMEKKÉP	4
3.2	ÓVODAKÉP	4
3.3	SZEMÉLYI FELTÉTELEK	5
4	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	6
4.1	AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	6
4.1.1	Egészséges táplálkozás	7
4.1.2	Mindennapos testmozgás	8
4.1.3	Személyi higiéné	9
4.1.4	Környezet-higiéniára való nevelés	9
4.1.5	Testi és lelki egészség fejlesztése	10
4.1.6	Bántalmazás, erőszak megelőzése	11
4.1.7	Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	12
5	AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA	12
5.1	AZ ÉRTÉKELÉS ÉS JUTALMAZÁS	14
5.2	BEFOGADÁS	15
6	AZ ANYANYELVI NEVELÉS, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	16
7	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	18
7.1	JÁTÉK ÉS A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	18
7.2	MESÉLÉS, VERSELÉS, VERSHALLGATÁS	22
7.3	ÉNEKLÉS, MONDÓKÁZÁS, ÉNEKES JÁTÉK, TÁNC, ZENEHALLGATÁS	24
7.4	MANUÁLIS TEVÉKENYSÉG - RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	26
7.5	MOZGÁS	28
7.6	KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	30
7.7	MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	32
7.8	ÜNNEPEK	33
8	AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	33
8.1	GYERMEKI JOGOK, AZ ÓVODÁBAN FOLYÓ MUNKA	33
8.2	GYERMEKVÉDELMI KAPCSOLATOK, KOMPETENCIA – ÉS FELADATKÖRÖK	34
9	KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	35

9.1	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE	35
9.1.1	Feladataink sérülésspecifikusan	36
9.2	BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTMN) GYERMEKEK NEVELÉSE	38
9.3	TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE.....	39
9.4	SZOCIÁLIS HÁTRÁNNYAL ÉLŐ GYEREKEK NEVELÉSE	40
10	A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE.....	41
11	AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	42
11.1	AZ ÓVODA ÉS CSALÁD KAPCSOLATA	42
11.2	AZ ÓVODA ÉS A BÖLCSŐDE KAPCSOLATA	45
11.3	AZ ÓVODA ÉS KÜLHONI, HAZAI ÓVODÁK KAPCSOLATA	45
11.4	AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLÁK KAPCSOLATA.....	45
11.5	AZ ÓVODA ÉS A SZAKSZOLGÁLATOK KAPCSOLATA.....	46
11.6	AZ ÓVODA ÉS A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT KAPCSOLATA	46
11.7	AZ ÓVODA ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KAPCSOLATA	47
11.8	AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK KAPCSOLATA.....	47
11.9	AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI	47
12	ARCULATI ELEMÉK	48
12.1	GÖDÖLLŐI ÓVODA FENYŐLIGET TAGÓVODÁJA	48
12.2	GÖDÖLLŐI ÓVODA KASTÉLYKERT TAGÓVODÁJA	49
12.3	GÖDÖLLŐI ÓVODA MESÉK HÁZA TAGÓVODÁJA	55
12.4	GÖDÖLLŐI ÓVODA MOSOLYGÓ TAGÓVODÁJA	60
12.5	GÖDÖLLŐI ÓVODA PALOTAKERT TAGÓVODÁJA.....	63
12.6	GÖDÖLLŐI ÓVODA ZÖLD TAGÓVODÁJA	66
13	FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM	70
14	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	70
15	ÉRVÉNYESSEGI RENDELKEZÉSEK	71

